

Daghemsmiljöns betydelse för barns lekförmåga

Bedömningsinstrumentet PAGES som metod

Jessica Muurimäki, Ella Pykäläinen & Didric Sandberg

Examensarbete

Ergoterapi

2019

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Ergoterapi
Identifikationsnummer:	20035, 17722, 18708
Författare:	Jessica Muurimäki, Ella Pykäläinen & Didric Sandberg
Arbetets namn:	Daghemsmiljöns betydelse för barns lekförmåga - Bedömningsinstrumentet PAGES som metod
Handledare (Arcada):	Noora Lohi
Uppdragsgivare:	Tiina Lautamo
<p>Detta är ett beställningsarbete från RALLA, där uppdragsgivaren för arbetet är Tiina Lautamo. Idag ses förändringar i barns lek. Det är ett faktum att förändringar i leken har skett, men vad detta beror på är ännu oklart. Samhället har uppmärksammat detta som ett problem och har utformat olika projekt i förebyggande syfte. Studiens syfte är att analysera daghemsmiljöns betydelse för barns lekförmåga och arbetets två frågeställningar innefattar vilken betydelse den fysiska miljön samt det sociala stödet har för barns lekförmåga. Som metod för arbetet användes bedömningsinstrumentet PAGES (Play Assessment for Group Settings) och en kvalitativ observation av daghemsmiljön. Insamlingen av de svenska PAGES-bedömningarna kommer även att fungera som validering av den svenska versionen av instrumentet. Tre olika daghem studerades vid tre orter, Jakobstad, Mariehamn och Esbo. 15 PAGES-bedömningar utfördes på barn i åldern fyra år, samt en omgivningsbedömning per daghem. Som teoretisk referensram för arbetet har vi använt oss av PEOP (Person-Environment-Occupation-Performance model), med fokus på modellens omgivningsmässiga faktorer. Analysen resulterade i Excel-tabeller som presenterade varje daghem i färgkodning med tillhörande kvantitativa resultat angående det antagna sambandet mellan lekförmågans komponenter och det sociala stödet samt den fysiska daghemsmiljön. Utifrån resultatanalysen kan vi inte konstatera genom denna studie att det finns en korrelation mellan daghemsmiljön och lekförmågan. Utifrån tidigare forskning och litteratur kan vi dock konstatera att det i själva verket finns ett samband mellan leken och daghemsmiljön. Den fysiska miljön och det sociala stödet är en del av vad som har en betydelse och inverkar på barnets lekförmåga. Även andra faktorer inverkar på barnets lek. Med det aktivitetsvetenskapliga perspektivet anser vi att dessa bland annat är personliga faktorer, omgivningsmässiga faktorer samt delaktighet i aktivitet, vilka har en betydelse för barns lekförmåga.</p>	
Nyckelord:	PAGES, RALLA, lek, lekförmåga, fysisk daghemsmiljö, sociala stödet, omgivning
Sidantal:	73
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Occupational Therapy
Identification number:	20035, 17722, 18708
Author:	Jessica Muurimäki, Ella Pykäläinen & Didric Sandberg
Title:	The meaning of daycare environment for children's playability – PAGES-Assessment tool as method
Supervisor (Arcada):	Noora Lohi
Commissioned by:	Tiina Lautamo
<p>This is a Theseus based on an order from RALLA, where the constituent is Tiina Lautamo. In today's society we see a change in the way children play, but the cause of this is still unknown. Society has noticed this and labeled it as a problem and has already started to address these problems with different projects. The aim of this study is to analyze the meaning of daycare environment for children's playability. The two research questions that support the aim is, what sort of meaning the physical environment and the social support have for children's playability. The method used for this study is the assessment tool PAGES (Play Assessment for Group Settings) and a qualitative observation of the daycare environment. The sample of the collected Swedish PAGES-assessments will later be used for the validation of the Swedish version of the instrument. Three different daycare centers were studied at three cities, Pietarsaari, Maarianhamina and Espoo. 15 PAGES-assessments were conducted on four-year-olds and an environmental observation was done at each daycare center. PEOP (Person-Environment-Occupation-Performance model) was used as a theoretical frame of reference with a focus on the model's environmental factors. The analysis resulted in Excel-tables which presented each day care center in color coding, with associated quantitative results regarding the assumed relation between playability-components and the social support and the physical daycare environment. Based on the result of the analysis, we cannot state that there is a correlation between the daycare environment and playability. However, based on previous research and literature, we can conclude that there is in fact a relation between play and the daycare environment. The physical environment and the social support are a part of what impacts children's playability. Other factors also affect the child's play. With our occupational science perspective, we believe that these include personal factors, environmental factors and participation in activity, which has an impact on children's playability.</p>	
Keywords:	PAGES, RALLA, Play, Playability, Physical daycare environment, Social support, Environment
Number of pages:	73
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Toimintaterapia
Tunnistenumero:	20035, 17722, 18708
Tekijä:	Jessica Muurimäki, Ella Pykäläinen & Didric Sandberg
Työn nimi:	Päiväkotiympäristön merkitys lasten leikkikyvyille- menetelmänä PAGES-arviointityökalu
Työn ohjaaja (Arcada):	Noora Lohi
Toimeksiantaja:	Tiina Lautamo
<p>Kyseinen työ on tilaustyö RALLAlta, ja työn toimeksiantajana toimii Tiina Lautamo. Nykypäivänä voidaan nähdä muutoksia lasten leikissä. Tosiasia on, että muutoksia leikin suhteen on tapahtunut, mutta syy sille on vielä epäselvä. Yhteiskunta on havainnut tämän ongelmaksi ja suunnitellut erilaisia hankkeita ennaltaehkäisevin tarkoituksin. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on analysoida päiväkotiympäristön merkitystä lasten leikkikyvyille ja tutkimuksen tarkoitusta tukevat kysymykset käsittävät fyysisen ympäristön sekä sosiaalisen tuen merkityksen. Tutkimuksen menetelmänä on käytetty PAGES (Play Assessment for Group Settings) arviointityökalua sekä kvalitatiivista päiväkotiympäristön havainnointia. Ruotsin kielisten PAGES-arviointien kokoelma tulee toimimaan myös arviointityökalun ruotsinkielisen version validoinnissa. Kolme eri päiväkotia havainnointiin kolmella eri paikkakunnalla, Pietarsaari, Maarianhamina ja Espoo. Yhteensä 15 PAGES-arviointia tehtiin neljävuotiaille lapsille, sekä jokaisen päiväkodin ympäristö arvioitiin. Teoreettisena viitekehysenä olemme käyttäneet työssämme PEOP (Person-Environment-Occupation-Performance model) – mallia, fokuksena mallin ympäristötekijät. Analyysin tulokset koottiin Excel-taulukoihin, joissa jokainen päiväkotiympäristö on värikoodattu. Taulukoissa ilmenevät kvantitatiiviset tulokset, jotka koskevat leikkikyvyn komponenttien ja sosiaalisen tuen sekä fyysisen päiväkotiympäristön välistä oletettua yhteyttä. Tulosten analyysin perusteella emme voi tämän tutkimuksen osalta todeta päiväkotiympäristön ja leikkikyvyn välillä olevan korrelaatiota. Aiempien tutkimusten ja kirjallisuuden perusteella voimme kuitenkin todeta itse leikin sekä päiväkotiympäristön välillä olevan yhteys. Fyysinen ympäristö sekä sosiaalinen tuki ovat osa sitä, millä on merkitystä sekä vaikutusta lapsen leikkikyvyn, mutta myös muut tekijät vaikuttavat lapsen leikkiin. Toiminta-tieteellisestä näkökulmasta ajateltuna ovat henkilökohtaiset tekijät, ympäristökohtaiset tekijät sekä toimintaan osallistuminen osatekijöitä jotka vaikuttavat lasten leikkikyvyn.</p>	
Avainsanat:	PAGES, RALLA, Leikki, Leikkikyky, Fyysinen päiväkotiympäristö, Sosiaalinen tuki, Ympäristö
Sivumäärä:	73
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	

INNEHÅLL

1 Inledning	9
2 Bakgrund	10
3 Tidigare forskning	11
3.1 Lek.....	11
3.2 Daghemsmiljö	13
3.3 Lekförmåga	14
3.4 Bakgrund till utveckling av PAGS.....	15
4 PAGS	16
5 Teoretisk referensram	17
5.1 Fysisk omgivning.....	18
5.2 Det sociala stödet.....	18
6 Syfte och frågeställning	19
7 Etiska aspekter	19
7.1 Personuppgifter.....	20
7.2 Informationsbrev och samtycke	21
8 Metod	22
8.1 Observation.....	23
8.2 Daghemsmiljöns observationsblankett	24
8.3 Analys angående lekförmåga	25
8.4 Analys i förhållande till daghemsmiljön.....	26
8.5 Lekförmågan i förhållande till omgivningen	27
8.6 Urval	28
8.7 Genomförande och arbetsprocess	29
9 Resultat	30
9.1 Daghem 1	31
9.2 Daghem 2	32
9.3 Daghem 3	34
9.4 Resultatredovisning.....	35
9.5 Resultatdiskussion	38
10 Metoddiskussion	39
10.1 Observation, sampel och tidsaspekten.....	39

10.2 Omgivningsobservation	40
10.3 PAGS som bedömningsinstrument	42
11 Vidare forskning.....	43
Källor	44
Bilaga 1. Kategorier för lekförmågor i RALLA.	47
Bilaga 2. Observationsblankett för daghemsmiljön	50
Bilaga 3. Informationsbrev till vårdnadshavarna.....	57
Bilaga 4. Informationsbrev till Daghemspersonalen	60
Bilaga 5. Forskningslov Esbo	62
Bilaga 6. Forskningslov Jakobstad	64
Bilaga 7. Forskningslov Åland	65
Bilaga 8. Kodningsschema	68
Bilaga 9. PAGS blankett	69
Bilaga 10. Observationsblankett för den fysiska miljön.....	72
Bilaga 11. Observationsblanketten för det sociala stödet	73

Figurer

Figur 1. Lekens olika delar (Lindqvist et al. 2016 s. 168).	12
Figur 2. PEOP modellen (Turpin & Iwama 2011 s. 91).	17

Tabeller

Tabell 1. Varje kategori samt deras tillhörande indikatorer.	25
Tabell 2. Koppling mellan lekförmågorna och omgivningskomponenterna.	27
Tabell 3. Lekförmåga för daghem 1.	31
Tabell 4. Socialt stöd för daghem 1.	31
Tabell 5. Fysisk lekmiljö för daghem 1.	32
Tabell 6. Lekförmåga för daghem 2.	32
Tabell 7. Socialt stöd för daghem 2.	33
Tabell 8. Fysisk lekmiljö för daghem 2.	33
Tabell 9. Lekförmåga för daghem 3.	34
Tabell 10. Socialt stöd för daghem 3.	34
Tabell 11. Fysisk lekmiljö för daghem 3.	34
Tabell 12. Möjligt samband mellan det sociala stödet och lekförmågan för daghem 1-3	35
Tabell 13. Möjligt samband mellan den fysiska lekmiljön och lekförmågan för daghem 1-3	36

FÖRORD

För detta arbete vill vi tacka daghemmen och dess personal som ställt upp på denna observationsstudie och kommunerna som godkänt våra forskningsplaner och hjälpt oss vidare i processen. Vi vill också tacka vår samarbetspartner Tiina Lautamo som gett oss tillgång till RALLA softa samt ämnesspecifik litteratur. Vi önskar tacka alla vårdnadshavare som gett samtycke för våra observationer och vi hoppas att även de fått ut något av resultaten. Slutligen önskar vi tacka alla som deltagit och hjälpt oss i arbetet och för ett gott samarbete!

Helsingfors, februari 2019

Jessica Muurimäki

Ella Pykäläinen

Didric Sandberg

1 INLEDNING

Detta är ett projektarbete i förhållande till social delaktighet med fokus på bedömningsinstrumentet PAGES (Play Assessment for Group Settings). Vårt syfte är att analysera lekförmågan som PAGES-bedömningarna genererar i förhållande till de olika daghemsmiljöerna som observationerna utförs vid. År 2016 gavs den svenska versionen av bedömningsinstrumentet PAGES ut, vilket ännu inte validerats. Således kommer denna studie även fungera som sampelinsamling för valideringen av den svenska versionen av PAGES.

Vårt fokusområde inom projektet kommer att ligga vid miljökomponenterna fysisk miljö och socialt stöd. Kulturen och samhällsstrukturen är även delar av miljön, men i detta arbete har vi valt att inte fokusera på dessa. Avgränsningen till fysisk miljö och socialt stöd grundas i aktivitetsteorin, forskning och metodvalet observation.

Vi har i arbetet valt att fokusera på inomhusmiljön i förhållande till daghemsmiljön för att avgränsa studien. Studien kommer således att fokusera på betydelsen av fysisk omgivning och socialt stöd i förhållande till barns lekförmåga på daghem. Vi som utför studien kommer vid våra egna hemorter, Mariehamn, Jakobstad och Esbo, att sträva efter att få utföra tio PAGES-bedömningar per daghem samt en forskningsbaserad miljöobservation. Detta för att få ett tillräckligt stort sampel som går att analysera. Vi har valt åldersgruppen fyra år för att få tillförlitliga resultat som går att analysera och jämföra i förhållande till daghemsmiljön.

Då vi alla i gruppen är mycket intresserade av att arbeta med barn samt intresserade av lekens betydelse, valde vi detta ämne för vårt examensarbete för att få en djupare inblick i daghemsmiljöns betydelse för barnets lekförmåga. Då omgivningen är en stor hörnsten inom ergoterapi, anser vi det betydelsefullt att studera omgivningens inverkan på lek.

2 BAKGRUND

Då leken och daghemsmiljön är två faktorer som samspelar och går hand i hand, kommer detta kapitel att lyfta fram bakgrunden till dessa faktorer samt påvisa varför de är relevanta att undersöka.

”Tiden som barn använder för att leka blir allt kortare [...]” (De La Chapelle 2016), ”Varför har barns lek minskat?” (Ilta Sanomat 2013) och ”leker barn mindre än tidigare?” (Mtv3 uutiset 2017). Traditionella leksaker blir mer i skymundan och avancerade leksaker blir mer aktuellt i dagens samhälle (De La Chapelle 2016). Genom mediegranskning kan det konstateras att barnens lek är något som just nu är aktuellt. Det är ett faktum att förändringar i leken har skett, men vad detta beror på, är ännu oklart.

Man kan se att andra parter också tidigare lagt märke till att barnens lek har minskat.

”Koko Suomi leikkii” har varit ett treårigt projekt, vilket genomförts av Mannerheims barnskyddsförbundet och Finlands Röda korset, vars syfte är att påminna om lekens betydelse. Varför de vill påminna om dess betydelse är att tiden som barn leker, sagornas och fantasins roll har minskat, trots att alla dessa är viktiga för barnets utveckling. (Epressi 2014)

Projektet ”Lockande lärmiljö” av Barnvårdsföreningen och Stiftelsen Sedmigradsky, handlar om att öka kunskapen hos personalen om kreativa lärmiljöer tillsammans med barnen. Projektet fokuserar på daghemsmiljön och hur den bör vara uppbyggd för att den ska vara engagerande för barnen. (Barnvårdsföreningen 2018)

Det är många forskare som ser att inte alla barn når mogen nivå av lek, att de inte leker långvariga låtsaslekar, där barn planerar olika roller och leken går vidare tillsammans. Forskare anser att man bör vara orolig över detta, eftersom all form av lek är viktig på sitt sätt och inte går att ersättas då de skapar nöje för barnet på olika vis. Varför det blivit så här beror på flera orsaker, till exempel bristen på kontinuerlig tid för leken och skärmtiden, som utan tvivel tar upp tiden av lek. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2017) I samhället idag ockuperar media mycket av barnens sociala lektid och många vuxna tror att teknologi och media lär barnet på bästa sätt, trots forskning motbevisar

detta (Yogman et al. 2018 s. 2, 8-9). Föräldrar blir allt mer medvetna om dagismiljöers inverkan på deras barns utveckling och är därför mer kritiska och vill säkra kvalitén på dagis (Azhari et al. 2015 s. 16).

Sedan 1 augusti 2016 har det gjorts förändringar inom småbarnspedagogiken gällande antalet anställda och barn över treårsåldern, där det gamla förhållandet var en vuxen på sju barn och det nya är en vuxen på åtta barn (Kasvatus- ja opetuslautakunta 2016 s. 3–4). I den nuvarande lagen ska en person inom småbarnspedagogik högst ha ansvar över åtta barn i grupp som fyllt tre år. (Statsrådets förordning om småbarnspedagogik 2018) I dagens samhälle är arbetsbördan stor på barnpedagoger vilket leder till svårigheter i att möjliggöra lek (Pinchover 2017 s. 2).

I lagen om småbarnspedagogik 3§ menar man att syftet med småbarnspedagogiken bör vara mångsidig, vilket innefattar lek, rörelse och kultur. I verksamheten bör säkerställas att det finns tillräckligt med stöd, både individuellt och ändamålsenligt. Främjande av delaktighet i gruppen och etiskt förhållningssätt eftersträvas. Verksamheten bör vara i en miljö som är trygg, hälsosam, utvecklande samt understöder barnets lärande. 10§ lyfter fram den specifika småbarnsmiljön som även menar att redskapen och utrymmena bör vara säkra och tillgängliga för barnen. Förebyggande av mobbning, våld och andra trakasserier anses även som viktiga. (Lag om småbarnspedagogik 2018)

3 TIDIGARE FORSKNING

I detta kapitel kommer att tas upp tidigare forskning i förhållande till centrala begrepp för denna studie. Denna tidigare forskning kommer att fungera som grund för observationen angående miljön och valet av bedömningsinstrumentet PAGES. Den tidigare forskningen kommer även att fungera som stöd för tolkning av resultaten.

3.1 Lek

”You have the right to play and rest” (UNICEF 2018). Lek är något som hör till barnens rätt. Det är ett omfattande begrepp och innefattar flera olika komponenter och tillhör även barnets lärandeprocess. Det finns även olika typer av lek som bidrar till olika fär-

digheter hos barnet, vilka är; sensorisk lek, motorisk lek, kreativ och konstruerande lek, ordnande lek, undersökande lek, receptiv lek, kommunikation och språklek, social lek, fiktiv lek och rollek. (Lindqvist et al. 2016 s. 166-169) Detta blir viktigt då vi kommer observera barn i lek, att veta att leken kan uttrycka sig på olika sätt.

Genom social lek lär sig barn sätt att hantera emotioner, sociala sammanhang, språk och självreglering. Dessa förmågor bygger barnets exekutiva funktion och förmåga att skapa och bibehålla sociala relationer. Barnet bekantar sig även med sin omgivning och socialiserar sig. (Yogman et al. 2018 s. 1-2, Lautamo 2016 s. 8) *Fig. 1* ger en inblick i vad leken innefattar och delar barnet övar på i lek. Genom ob-

Figur 12.1 Leken innehåller många olika delar.

168

© FÖRFATTARNA OCH STUDENTLITTERATUR

Figur 1. Lekens olika delar (Lindqvist et al. 2016 s. 168).

servationer med bedömningsinstrumentet PAGES studerar man lek i barnets naturliga och sociala kontext – daghemsmiljön. Det är viktigt för oss att ha kunskap om att leken utvecklar förmågor varav PAGES objektivt fokuserar på helheten i leken, alltså barnets lekförmåga i förhållande till sin kontext.

En objektbaserad lek är den första typen av lek som barnet upptäcker med hjälp av sina sinnen (exempelvis med munnen). Leken utvecklas senare till mer symbolisk lek som handlar om kommunikation, roller och vidare tankeverksamhet. De olika stadierna i lekens utveckling bygger på varandra. (Yogman et al. 2018 s. 3, Lautamo et al. 2005 s. 137-138, Rigby & Rodger 2006 s. 180) Lekfasen är något som utvecklas individuellt men följer ändå ett visst åldersenligt mönster. Tolkningen av resultaten påvisar sedan vilka svårigheter barnet kan ha i lekens olika faser.

3.2 Daghemsmiljö

Barns lek påverkas av den omgivning som barnet befinner sig i, vilken således bör vara inbjudande till lek (Ata et al. 2012 s. 2035, Vickerius & Sandberg 2006 s. 215, Knox 2010 s. 547). Omgivning kan antingen möjliggöra eller hindra lek, omgivningskomponenter som inverkar på leken är personer, djur, fysiska miljön, tillgången till leksaker och andra objekt (Knox 2010 s. 542). Omgivningen är väsentlig i förhållande till barns lek, vilket i detta kapitel beaktas i form av att lyfta fram hur omgivningen borde vara utformad för att barn optimalt ska kunna lek i den.

Föremål och material är även något som påverkar barns lek och bör således finnas tillgängligt i barnets miljö, leksakerna behöver inte ha ett specifikt användningsområde utan barn bör få möjlighet att använda föremålet på ett fantasifullt och kreativt sätt (Mattsson & Adolfsson 2010 s. 8, Knox 2010 s. 542, Vickerius & Sandberg 2006 s. 214, Ayres 2008 s. 260). Det bör finnas tillräckligt många leksaker som även är mångsidiga (Utbildningsstyrelsen 2016 s. 32).

Daghemsutrymmena där barn leker bör vara tillräckligt stora. Runt 4 kvadratmeter ”lek-yta” per barn eftersträvas för optimal inomhusaktivitet (Ata et al. 2012 s. 2035, Azhari et al. 2015 s. 19, Gordon Biddle 2013 s. 259). En yta på mindre än 2,5 kvadratmeter kan bidra till ofokuserat samt mer aggressivt beteende (Gordon Biddle 2013 s. 259).

Färgerna i rummet är även av betydelse, där varma färger eftersträvas för att bringa ivrighet inför lek samt värme (Ata et al. 2012 s. 2037, Azhari et al. 2015 s. 19). En hemtrevlig omgivning ger även en sund känslsam och social miljö (Gordon Biddle 2013 s. 258). En stressfri omgivning eftersträvas (Knox 2010 s. 542-543). Företeelser som kan medföra oljud eller liknande bör inte vara i närheten av en daghemsmiljö (Ata et al. 2012 s. 2036).

Lekomgivningen bör vara tillgänglig för barnet (Azhari et al. 2015 s. 19, Gordon Biddle 2013 s. 258, 262). Objekt i miljön bör vara i barns höjd som exempelvis fönster och möbler (Azhari et al. 2015 s. 19).

Miljön bör även vara trygg och säker (Knox 2010 s. 543, Gordon Biddle 2013 s. 262, Ata et al. 2012 s. 2035). I och med en säker omgivning vågar barnet att prova på mer utmanande saker och utforska sin miljö, vilket är en viktig del i barnets utveckling (Brussoni et al. 2012 s. 3135). Att få möjlighet att uttrycka sina känslor är även av betydelse för en trygg daghemsmiljö och personalen bör möjliggöra detta

I lekomgivningen bör det finnas möjlighet till lek med andra barn samt stöd från personal (IPA 2016 s. 2-3). Socialt deltagande och en känsla av tillhörighet bör finnas tillgängligt i lekmiljön (Jeffrey & Beasley 2012 s. 5, 13). Barntädgårdsläraren bör ha ett pedagogiskt synsätt där leken ses som väsentligt, personalen bör möjliggöra lekmiljöer samt fungera som utmanare och stöd för barnen (Pinchover 2017 s. 2). "Personalen ska lägga märke till faktorer som begränsar leken och utveckla arbetssätt och lärmiljöer som främjar lek" (Utbildningsstyrelsen 2016 s. 29).

Stöd inom småbarnspedagogik ska ges utifrån barnets behov och ordnas på ett ändamålsenligt med fokus på barnets välbefinnande, lärande och utveckling. Stöd bör vara tillgängligt både individuellt och för hela gruppen. (Utbildningsstyrelsen 2016 s. 54)

Barn bör tillsammans med personalens hjälp få prova på och använda olika digitala verktyg. Den bör synas genom bland annat lek och rörelse och ska gagna det kreativa tänkandet. Utforskandet i den digitala världen bör ske tillsammans med andra barn men också självständigt. (Utbildningsstyrelsen 2016 s. 24)

3.3 Lekförmåga

Lekförmåga är sättet som barn tar sig an olika aktivitetsutmaningar gällande leken i den naturliga omgivningen för barnet (Lautamo & Heikkilä 2011 s. 4). Barnets lekförmåga är något som enligt Lautamo et al. (2005 s. 136) är mycket väsentligt och avgörande under barnets tidiga utveckling. Kultur, miljö och vanor inverkar på barnets lekförmåga och vad gäller denna strävar man efter görandet istället för själva den slutliga produkten (Lautamo 2012 s. 15).

För att förstå innebörden i PAGES behöver vi känna till definitionen av lekförmåga och vad som påverkar denna. Vi bör beakta de olika nivåerna som används för poängsättningen av observationen. Som grund för observationerna krävs kunskap kring teorin som ligger bakom PAGES samt dess poängsättningskriterier (Lautamo 2016 s. 14).

Punkt nummer 18 belyser ett exempel på hur lekförmågan studeras i PAGES: ”Accepterar andra barns lekhandlingar som en del av den gemensamma leken: barnet kan förstå och anpassa ett annat barns lekhandlingar till den gemensamma lekverkligheten för att leken ska kunna fortsätta och utvecklas” (Lautamo 2017 s. 16).

3.4 Bakgrund till utveckling av PAGES

Flera professioner ser på lek som en spontan process-driven aktivitet, som i sig är engagerande och motiverande samt en avgörande del under barndomen (Fallon & MacCobb 2013 s. 212, Yogman et al. 2018 s. 8, Lautamo 2016 s. 3).

”There is a limited number of play assessments reported relative to the amount of literature on play” (Lautamo et al. 2005 s. 136). Lautamo et al. (2005) uttrycker ett behov av mer ingående bedömning av leken i dess naturliga kontext som utgår från ett aktivitets-teoretiskt perspektiv. Dock finns tidigare bedömningsinstrument angående lek och lekförmåga, men som enligt Lautamo et al. (2005) har begränsningar.

Knox Preschool play scale, handlar om att beskriva barnets lekfärdigheter med fyra dimensioner, (rums- och materialhantering, symboliska och deltagande) ur ett utvecklingsperspektiv. The Play History är för att utforska barns upplevelser och möjligheter till lek. Med Bundy’s test of playfulness (ToP), vill man undersöka fyra olika element (motivation, kontroll, upphävelse av verkligheten och låtsaslek). Med hjälp av The Trans-disciplinary Play-based Assessment testet, kan man bedöma utvecklingsfärdigheter, inlärningssätt, interaktionsmönster och andra beteenden. (Rigby & Rodger 2006 s. 185) The Child Initiated Pretended Play Assessment (ChIPPA) är ett instrument som mäter barns lekförmåga i fiktiv lek med objekt i redan planerat lektillfälle men utan input från terapeuten (Stagnitti et al. 2000 s. 295). Begränsningar som finns gällande tidigare instrument är bland annat att den sociala kontexten ignoreras eller att en speciell utbildning krävs för utförande av test (Lautamo et al. 2005 s. 137).

Som grund för vår undersökning har det varit relevant att studera tidigare bedömningsinstrument som behandlar barns lek för att få en inblick i tidigare verktyg. Vi kan konstatera att det inte finns test som studerar barns lekförmåga i dess naturliga lekmiljö, varav vi anser PAGES vara relevant som insamlingsmetod.

4 PAGES

Bedömningsinstrumentet PAGES tar avstamp i att beskriva lek som en verksamhet och inte färdigheter som påverkar denna. Det är en metod som bedömer barns lekverksamhet i naturlig kontext genom observationer av bedömaren. (Lautamo 2016 s. 3, 14)

Genom detta får bedömaren en bild av barnets lekförmåga i grupsituationer i barnets naturliga miljö. Med hjälp av en barometer i datorprogrammet som genererar resultatet, får bedömaren en visuell bild av lekförmågan i helhet. Läs vidare i kapitel 8.3.

PAGES observation bygger på 38 observationsindikatorer som har teoretiskt belägg. Observationsindikatorerna har olika svårighetsgrader från enklare till svårare. Barn får i allmänhet högre poäng i förhållande till de enklare indikatorerna jämfört med de svårare, samt beroende på vilket lekutvecklingsstadium barnet befinner sig i. (Lautamo 2016 s. 14, 20-21) Som grund för observationerna ligger en blankett utformad utifrån PAGES indikatorer som bedömaren fyller i efter bedömningen. För en tydligare bild, se *Bilaga 9*.

PAGES är ett bedömningsinstrument som kan användas av professioner som dagligen är i kontakt med barn för att identifiera svårigheter i deras lek, för att sedan så tidigt som möjligt sätta in interventioner där det krävs (Lautamo 2011 s. 4).

Mer angående instrumentet och om analys av resultaten, se kapitel 8.3.

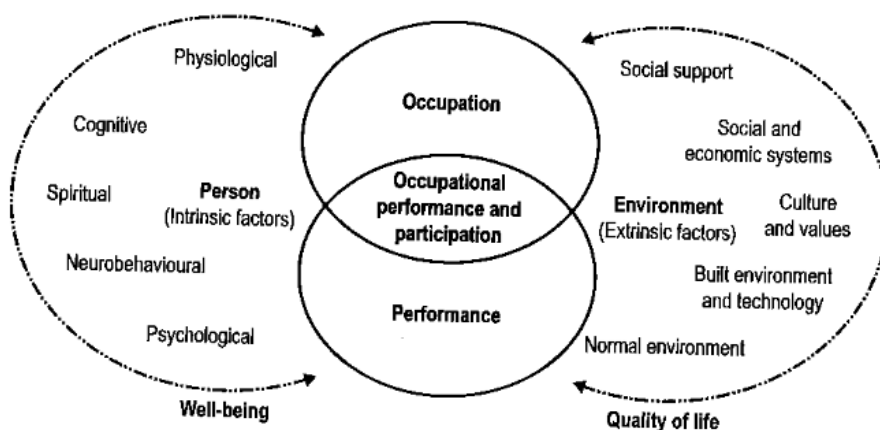
5 TEORETISK REFERENS RAM

Som teoretisk referensram för detta arbete har valts att använda PEOP-modellen (Person-Environment-Occupation-Performance model) som grund för vårt syfte och för våra frågeställningar.

PEOP är en aktivitetsteoretisk modell där fokus ligger på interaktionen mellan person, omgivning och aktivitet i förhållande till individers möjlighet att vara delaktig i vardagen. I modellen strävar man efter att jobba tätt intill personen, klientcentrerat med målet att personen ska kunna engagera sig och vara delaktig i de aktiviteter hen vill genom *Occupational performance* (aktivitetsutförande) och *participation* (delaktighet). Se Fig. 2 för beskrivning av PEOP-modellen. (Turpin & Iwama 2011 s. 89-90)

Grundtanken i modellen är att personliga kapaciteter, bland annat kognitiva, spirituella och fysiska, interagerar med omgivningsmässiga aspekter såsom fysiska, kulturella och sociala, vilket skapar grunden för vad alla människor gör. Det vi gör har alltid en kontext, en omgivning som både kan fungera som stöd och möjliggörare men som även kan hindra och begränsa det vi gör. Omgivningen har en stor inverkan på aktivitetsutförande och delaktighet. (Turpin & Iwama 2011 s. 91-92)

Omgivningsfaktorerna beaktade i PEOP modellen är socialt stöd, samhällliga och ekonomiska system, kultur, byggda omgivningen samt den naturliga omgivningen (Turpin & Iwama 2011 s. 93). I detta arbete vill vi lyfta fram den fysiska omgivningen och sociala stödets inverkan. Detta på grund av att metodvalet är observation vilket gör det utmanande att identifiera de samhällliga, ekonomiska och kulturella omgivningsfaktorernas inverkan på barns lekförmåga.

5.1 Fysisk omgivning

Den fysiska omgivningen indelas i den byggda, materiella och teknologiska samt den naturliga. Den byggda miljön kan modifieras genom att organisera om, bygga till eller helt bygga om. Den materiella miljön kan bidra med produkter och teknologi. Den naturliga miljön behandlar sådant som vi inte kan påverka, såsom terräng och väder. (Stark & Sanford 2005 s. 313-316)

PEOP tar även upp betydelsen av estetik och säkerhet samt tillgänglighet i den fysiska omgivningen. Material och föremål är också något som för de flesta är känt och som används som stöd för utförandet av aktiviteter. Den naturliga miljön inverkar bland annat på både människan (exempelvis allergier eller andra naturliga hinder i omgivningen, så som berg och så vidare) och på hens aktiviteter, som utförande av nödvändiga uppgifter som exempelvis att skotta snö. (Baum & Christiansen 2005 s. 249-250)

Teknologi är även något som tas upp i samband med den fysiska omgivningen och uppmärksammar olika assisterande teknologiska föremål för utförande av aktiviteter, exempelvis olika kommunikationsapparater eller olika dataåtkomstsystem (Stark & Sanford 2005 s. 314). Det bör beaktas att teknologin som diskuteras i modellen är från 2005 och att denna del i den fysiska omgivningen har utvecklats mycket under de senare åren. Som nämnt tidigare, har teknologin blivit mer och mer aktuellt i undervisning, skolor och i daghemsmiljö, och den når yngre målgrupper än tidigare. Detta anser vi att är viktigt att ta hänsyn till då vi kommer att observera barn i en daghemsmiljö som utspelar sig i en mer modern och digital värld än förr.

5.2 Det sociala stödet

Det sociala stödet innefattar både praktiskt stöd, informations stöd och emotionellt stöd, som bidrar till att individen känner sig sedd och att någon bryr sig om hen. Det innefattar både formella och informella stöd. (Stark & Sanford 2005 s. 313-316)

Sociala relationer inverkar på personens attityder och beteende där således social acceptans är eftersträvansvärt och väsentligt. Värderingar och attityder är även faktorer som påverkar på människans aktivitetsutförande. Något som har en stor inverkan på männi-

skans miljö är lagar och politik, som styr över bland annat tillgång till social- och hälsovård samt arbeten och så vidare. (Baum & Christiansen 2005 s. 250-251)

PEOP tar upp det sociala stödet och dess betydelse för hälsan. Det emotionella stödet behandlar vägledning och tillhörighet, det praktiska stödet gäller de mer påtagliga stöden och informationsstödet handlar om färdighetsträning och råd och liknande. Modellen menar att alla dessa stöd i fråga om vistelsen i miljön är väsentliga i förhållande till personen. (Baum & Christiansen 2005 s. 251)

Genom att utgå ifrån individens behov kan man ta i beaktande dessa fysiska omgivelser och sociala stödet med synsättet att de både kan möjliggöra och hindra aktivitetsutförande och delaktighet (Stark & Sanford 2005 s. 313-316).

6 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING

Syftet med denna undersökning är att analysera daghemsmiljöns betydelse för barns lekförmåga.

Frågeställningarna som stödjer vårt syfte är:

1. Vilken betydelse har den fysiska miljön på daghem för barns lekförmåga?
2. Vilken betydelse har det sociala stödet på daghem för barns lekförmåga?

7 ETISKA ASPEKTER

Ett övergripande etiskt förhållningssätt för studien kommer att vara Arcadas god vetenskaplig praxis. Enligt denna bör man arbeta forskningsbaserat där man bland annat inte fabricerar egen text, inte förfalskar andras resultat eller plagiera (Arcadas 2018). Andra etiska aspekter kommer även att vara relevanta i vår undersökning i och med att vi kommer inhämta empiri från verkligheten. Detta kommer att bli speciellt viktigt då vi har att göra med barn under 15 år.

De tre etiska principerna för humanvetenskaplig forskning är *respekt för undersökningens personernas självbestämmande rätt, undvikande av skador* samt *personlig integritet och dataskydd* (Tenk 2009 s. 5). Det är viktigt att ta hänsyn till barnens och vård-

nadshavarnas självbestämmanderätt och att de är medvetna om att de själva får bestämma om de väljer att delta i undersökningen samt att de får fullständig information om vad undersökningen med PAGES innebär. Forskningspersonernas personliga integritet och dataskydd bör även beaktas, vilket tas upp i följande kapitel. Studien kommer att stöda barns lekförmåga på daghem genom att framföra hur daghemsmiljön borde se ut för att barn utan svårigheter ska kunna leka på daghem. Genom ett informationsbrev (se *Bilaga 3*) som vi skickar ut till familjerna som deltar, kommer vi att ta upp all relevant information om undersökningen och dess syfte.

7.1 Personuppgifter

Vid PAGES-bedömningar samlas personuppgifter in, där barnets för- och efternamn skrivs upp på observationsblanketten. På grund av detta anser vi det relevant att anonymisera personuppgifterna som kommer att behandlas.

Enligt Europas riktlinjer för dataskydd (GDPR), tas bland annat pseudonymisering upp, vilket innebär att ett falskt namn används istället för de verkliga personuppgifterna. Detta betyder i sin tur att man inte kan identifiera specifika personer i fråga. Anonymisering innebär att personuppgifterna som behandlas inte är identifierbara och kan således inte kopplas till en viss person. (Official Journal of the European Union 2016 s. 5)

Utomstående kommer inte att kunna identifiera specifika barn för observationerna och studien kommer således att vara anonym. Vi kommer att använda falska namn och nummeringar för varje barn, där förnamnet således kommer att vara ett påhittat namn och efternamnet kommer att vara ett nummer. Valet av denna pseudonymisering kom som förslag från beställaren av arbetet. Därför har vi utvecklat ett kodningsschema för detta (se *Bilaga 8*), där det på förhand utformats 30 pseudonymer, där varje person som undersöker tilldelas tio av dessa. Efter varje PAGES-bedömning skriver vi ned barnets verkliga namn gentemot en pseudonym. Detta innebär att vi som undersöker känner till vilka personuppgifter som hör till vilka pseudonymer. Vi kommer följaktligen att använda oss av tre kodningsscheman per undersökare, som kommer att förvaras bakom lås. Det som således kommer att matas in i RALLA softa är endast pseudonymerna, vilka vi och beställaren kommer att ha tillgång till.

Vi bör beakta att dessa pseudonymer inte är helt anonyma så länge som kodningsschemat med personuppgifterna ännu existerar. Dessa kodningsscheman kommer att sparas tills de vårdnadshavare som önskar att ta del av sitt barns lekförmåga fått det. Efter att vi överlämnat informationen och matat in pseudonymerna i RALLA softa, kommer kodningsscheman, det insamlade materialet och samtyckesblanketter att förstöras.

7.2 Informationsbrev och samtycke

6§ i Finlands grundlag säger att “Barn skall bemötas som jämlika individer och de skall ha rätt till medinflytande enligt sin utvecklingsnivå i frågor som gäller dem själva” (Finlands grundlag 1999). Dock tar lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt upp vårdnadshavarens uppgifter:

Vårdnadshavaren skall, innan han fattar beslut i barnets personliga angelägenheter, samtala om saken med barnet, om det med beaktande av barnets ålder och utveckling samt frågans natur är möjligt. När han fattar beslutet skall han taga hänsyn till barnets åsikt och önskemål. (Lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt 1983)

Dessa lagar är tvetydiga då den förstnämnda lagen menar att man så långt som möjligt bör beakta barnets åsikter i förhållande till frågor som rör dem, medan lagen angående vårdnad säger att vårdnadshavarnas åsikter är de som slutligen gäller i frågor som rör barnet. Eftersom barnen i vår undersökning är i åldern fyra år, anser vi att deras utvecklingsnivå inte är tillräcklig för att förstå innebörden och betydelsen av forskningen. Därför väljer vi att ge över ansvaret till vårdnadshavarna att de ger tillräcklig information till barnet och i sin tur sedan ge samtycke för undersökningen.

Vad gäller barn i samband med forskning är det viktigt att ha vårdnadshavares samtycke då barn har svårare att själva ge detta samtycke i och med deras ålder. Barn har bland annat svårare att förutspå följder samt att uppskatta risker vilket det därför ibland kan bli mer komplicerat att använda barn som forskningsobjekt. (CODEX 2018)

Kjellström (2012) tar upp utformning och innehåll av informationen till deltagarna och menar att den bör vara kortfattad och inte för detaljrik. Den ska vara enkel att förstå och deltagarna bör få veta vilken deras roll är i studien. I informationen bör följande saker finnas med: syftet med forskningen och planen, hur arbetet kommer att fungera och vad som krävs samt risker och fördelar i deltagandet. Frivilligheten för att delta i studien är

viktig att kommer fram samt relevanta kontaktuppgifter. Att lyfta fram konfidentialiteten är även av betydelse. (Kjellström 2012 s. 84-85)

Som stöd för utformningen av vårt informationsbrev fungerar de etiska principer som tillhör empirisk forskning, vi har samt gått till litteraturen om vad som bör finnas med i fråga om information till deltagare. Vi har valt att följa Tenk (2009 s. 6) riktlinjer angående vad som behöver informeras om före inledandet av undersökning.

“Den information som ges om undersökningen borde innehålla åtminstone följande: 1) forskarens kontaktuppgifter, 2) forskningstemat, 3) det konkreta genomförandet av materialinsamlingen och den beräknade tidsåtgången, 4) hur det insamlade materialet ska användas, sparas och utnyttjas i fortsättningen och 5) att deltagandet är frivilligt.” (Tenk 2009 s. 7)

Informerat samtycke, som belyser deltagarnas i studiens frivillighet, kompetens kring studien, att utge fullständig information och att försäkra sig om att deltagarna har förståelse angående forskningen (Jacobsen 2012 s. 32-36). Informationsbrevet har utformats på ett så enkelt sätt och är fullständig och relevant. Endast barnens namn samt födelsetid kommer att samlas in men endast pseudonymerna registreras i RALLA softa. Deltagarna har möjlighet att avbryta studien när de vill innan publicering av studien (cirka 15:e mars 2019).

8 METOD

Mixed method innebär att man både analyserar kvalitativa och kvantitativa data (Onwuegbuzie & Combs 2011 s. 1). Undersökningsmetoderna för arbetet är både kvantitativa och kvalitativa. PAGES kommer att fungera som kvantitativ metod för studien och observationerna i daghemsmiljön kommer att vara kvalitativa. Kvantitativ metod lämpar sig bäst då undersökningsmaterialet man är intresserad av behöver vara mätbart (Eliasson 2018 s. 29). En kvantitativ metod fungerar även bra då man vill få generaliserbar data för en viss grupp (Jacobsen 2012 s. 71). Vi vill mäta barnets lekförmåga i deras naturliga kontext med hjälp av PAGES för att få konkret data angående fyraåringars lekförmåga i en specifik kontext.

En studie som är kvalitativ innebär att forskaren vill ta reda på deltagarnas egna upplevelser av en viss företeelse. Som forskare är det relevant att vara insatt i ämnet som stu-

deras, sin egen roll som forskningsinstrument och var studien utförs. (Henricson & Billhult 2012 s. 132–133). För daghemsmiljön utformar vi en observationsblankett där fokus ligger vid barnens omgivning i förhållande till deras lek.

8.1 Observation

Strukturerade observationer kännetecknas av att de utgår från färdigt utarbetade instrument och att det finns utformade kategorier för vad som kommer att observeras. Valet av specifika instruments validitet och reliabilitet är viktiga att säkerhetsställa före användning. (Robson 2002 s. 329)

Valideringen av den svenska versionen av PAGES är under process. Den finska versionen ”RALLA” är klart validerat, där instrumentets struktur samt teoretiska bakgrund är av god kvalitet, instrumentet bedömer lek. (Lautamo 2016 s. 24) Resultaten som kommer fram under studien bör beaktas att även är som stöd för valideringen av den svenska versionen av instrumentet, där resultaten således inte kan förutses som helt pålitlig fakta. Eftersom den finska versionen är av av ansevärd grund, kan resultaten trots det anses valida.

Carlson (2012) tar upp begreppet “deltagande observation”, vilket betyder att man som forskare deltar i den sociala interaktionen mellan människorna men deltar inte aktivt i vad som händer (2012 s. 229). Observationen angående daghemsmiljön kommer bland annat att fokusera på interaktionen mellan barnet och personalen vilket gör detta till en deltagande observation.

“[...] observation som metod kräver disciplin, träning och noggrann planering.” (Carlson 2012 s. 224). Carlson (2012) tar upp betydelsen av bra och genomtänkt planering vid observationsstudier. Hon lyfter även fram att det är viktigt med kommunikationen mellan deltagare och involverade parter och att alla är medvetna om hur och när observationen ska ske. (Carlson 2012 s. 226)

Fördelarna med att göra en observationsstudie är att de är riktade direkt på ett specifikt ämne där observeraren får en realistisk bild av ett vardagligt görande. Nackdelarna med

observation är att de är tidskrävande och att observeraren kan påverka tillfället som hen observerar enbart med hens närvarande. (Robson 2002 s. 316–317)

Med dessa nackdelar i åtanke, har vi valt att göra PAGES-bedömningen och observationen på samma gång för att beakta tidsaspekten för denna studie. Vi strävar även efter att närvara så lite som möjligt.

Saker att tänka på när man observerar är bland annat: vilka signaler kroppsspråket uppvisar, var man i själva observationen placerar sig, hur man klär sig, vilka företeelser skall observeras, hur skriva ned sina anteckningar och noteringar utan att vara till besvär och hur man som forskare i allmänhet beter sig och har för inställning till observationen (Carlson 2012 s. 229). Observation är inte en begåvning som man är född med, utan det är en förmåga, om vilket man bör ha kännedom om och förstå vad det innefattar (Bell 2000 s. 137).

I samband med observationerna som vi utfört har det varit av vikt att vara förberedd och att öva på att utföra en bedömning genom en provundersökning. Samtliga har redan utfört en PAGES observation under en tidigare ergoterapikurs, vilket även varit fördelaktigt för studien. Daghemsmiljöns observationsblankett har samtliga varit med och utformat, vilket innebär att vi är medvetna om precis vad det är som ska observeras.

Minimal interaktion eftersträvas i strukturerade observationer och innebär undvikande av ögonkontakt, bekräftelse genom kroppsspråk samt att hitta en icke framträdande plats i rummet är av betydelse (Robson 2002 s. 331).

8.2 Daghemsmiljöns observationsblankett

Robson (2002) tar upp viktiga aspekter att tänka på vid utveckling av ett schema i förhållande till observationsstudier. Forskningsfrågorna bör ligga som grund för observationsblanketten, som sedan struktureras upp i olika kategorier. Kategorierna bör bland annat vara uttryckligen definierade, objektiva, fullständiga (att det alltid finns möjlighet att göra en anmärkning och att den således täcker alla omständigheter), fokuserade (på det som faktiskt ska observeras) samt enkla att använda. (Robson 2002 s. 335)

Som grund för observationsblanketten angående daghemsmiljön ligger den fysiska miljön och det sociala stödet. Således ligger tidigare forskning samt den teoretiska referensramens omgivningsbegrepp som grund för utformningen av observationsblanketten. Se *Bilaga 2*.

8.3 Analys angående lekförmåga

RALLA softa är dataprogrammet som genererar barnets lekpoäng från observationen till kvantitativa samt kvalitativa resultat i form av olika kategorier. Kvantitativa resultat i form av poäng mellan 1–4 för varje kategori samt en total poängsättning genom en barometer av barnets lekförmåga mellan -5 till 5. Dessa kategorier är följande: Lekfullhet, narrativitet, fantiserande, kamratlek och nyfikenhet (se *Bilaga 1*).

Barometern visualiserar behärskande av barnets totala lekfärdigheter. Poängsättningarna för varje kategori blir även färgkodade, där grönt visar på goda lekfärdigheter, gult menar att barnet tränar på lekfärdigheterna under leken men bör stödas och uppmuntras och röd betyder att barnet har uppenbara hinder och svårigheter i leken och behöver lärande och stöd. (RALLA softa 2018)

Varje observationsindikator tillhör en kategori i RALLA softa som förklarar lekförmågan, se *Tabell 1* (RALLA softa 2018).

Tabell 1. Varje kategori samt deras tillhörande indikatorer

Lekfullhet	1, 4, 7, 11, 12, 14, 15
Narrativitet	3, 13, 16, 17, 24, 25, 26, 32, 34
Fantiserande	19, 20, 22, 27, 28, 29, 30, 33
Kamratlek	9, 18, 23, 31, 35, 36, 37, 38
Nyfikenhet	2, 5, 6, 8, 10, 21

Poängsättningen görs utifrån noggranna anteckningar angående de 38 olika observationsindikatorerna. Anteckningarna resulterar i variabler som bedömaren sedan fyller i, i form av en ordinalskala för vardera indikatorn.

Variabler är ett sätt att koda svar till data som sedan kan tolkas med olika siffror. Ordinalvariabler är uppbyggda på det sättet att de går att rangordna, dock säger ordningen inget angående avstånden mellan svarsalternativen. (Eliasson 2018 s. 35–36)

Poängsättningen består av en skala 1–4 som rangordnar nivån av lekförmågan, dessa är: a) nästan aldrig, b) sällan, c) ofta, d) nästan alltid (Lautamo & Heikkilä 2011 s. 4). Barnets lekpoäng matas sedan in för analys i RALLA softa som automatiskt genererar poängen till mer kvalitativa resultat (se *Bilaga 1*) som förklarar barnets lekförmåga mer ingående i förhållande till de olika indikatorerna som observerats.

8.4 Analys i förhållande till daghemsmiljön

Vid analys angående data som genererats av *mixed method* strävar man efter en gemensam mätstock som går att analysera. *Kvantifiering* innebär att man omvandlar kvalitativ data till kvantitativ data för att få statistisk analyserbar data. (Onwuegbuzie & Combs 2011 1-5)

I och med att observationen av daghemsmiljön resulterat i kvalitativ data, bör denna omvandlas till kvantitativ data för att kunna jämföras med lekförmågan och för att kunna se hur dessa korrelerar. Vi valde denna metod då PAGES-resultaten angående lekförmågorna kommer i kvantitativ form, och för att analysera alla resultat ville vi att alla skulle vara av samma mätstock. För att konvertera det kvalitativa data som framkommit från daghemsobservationen bör denna först poängsättas enligt samma poängsättning som PAGES använder för bedömning av barnens lekförmåga, vilket är en skala mellan 1–4, vilket även är samma ordinalskala som PAGES.

Varje komponent för observationen av daghemsmiljön systematiserades enligt vad varje poäng mellan 1–4 innebar i förhållande till komponenten i fråga. Kvantifiering användes för tolkning av resultaten av observationerna av daghemsmiljön och lades in i po-

ängsättningsblanketten (se *Bilaga 10* och *11*). Varje ort representerade en specifik färg, vilket beaktades vid poängsättningen.

8.5 Lekförmågan i förhållande till omgivningen

Då syftet med vår studie är att påvisa betydelsen av daghemsmiljön i förhållande till barns lekförmåga, kommer vi här att spekulera kring en möjlig korrelation mellan dessa.

Kategorin *lekfullhet* tar bland annat upp lekmöjligheter, att barnet vågar visa känslor och lita på sina färdigheter, att barnet vågar ta risker samt utmana sig själv i leken samt lekmiljöer. Till denna kategori hör även positivt busande, humor och glädje. *Kamratlek* betyder att barnet kan delta i gemensam lek samt diskutera samt förstå lekens uppbyggnad. Följande kategori är *narrativitet* som menar att barnet på egen hand kan hitta på egna lekidéer och kan komma framåt i leken. Barnet kan alltså bygga vidare på en lek och fastnar inte i en fas. Detta bör ske i både individuell och gemensam lek. Det betyder även att barnet kan göra spontana förändringar i leken för att leken ska bli mer tillfredsställande. *Nyfikenhet* betyder att barnet nyfiket granskar sin omgivning på jakt efter meningsfulla aktiviteter. Detta innefattar även att barnet med hjälp av mångsidig användning av föremål kan föra leken vidare. Överdriven nyfikenhet ses ofta hos barn med koncentrationssvårigheter. Kategorin *fantiserande* betyder att barnet socialt och med hjälp av fantasin och det verbala bygger upp leken och dess händelseförlopp. Hit innefattar även olika roll- och låtsaslekar i förhållande till omgivningen och dess föremål.

Genom detta kan anta att det finns ett möjligt samband mellan dessa kategorier och de olika omgivningskomponenterna.

Tabell 2. Koppling mellan lekförmågorna och omgivningskomponenterna

Lekförmåga	Fysisk lekmiljö	Socialt stöd
Lekfullhet	A, B, D, E, F, G, H, I	K, L
Kamratlek	B, D, F, I, J	K, L, M
Narrativitet	C, I	K, L, N
Nyfikenhet	A, C, D, E, F, G, H, I	N
Fantiserande	C, I, J	L, N

Tabell 2 beskriver kopplingen mellan lekförmågorna i PAGS och omgivningen. Baserat på studiens forskningsfrågor har vi valt att dela upp omgivningskomponenterna i fysisk lekmiljö och socialt stöd. Bokstäverna står för vardera observations-komponent för dag-hemsmiljön. Omgivningen i sin helhet påverkar hela lekförmågan, men för att få analyserbar och jämförbar data måste vi koppla dessa till varandra, genom att se över vilka omgivningskomponenter som korrelerar och mest påverkar specifika lekförmågor (se *Bilaga 10* och *11*).

8.6 Urval

Vi som utför studien kommer, som tidigare nämnt, att bedöma barn i åldern fyra år, från Mariehamn, Jakobstad och Esbo. Till varje kommun skickas ett forskningslov (se *Bilaga 5*, *6* och *7*). När forskningsloven accepteras, väljs ett daghem per ort ut.

Vid överenskommelse samt godkännande av val av daghem, skickas informationsbrev till personal (se *Bilaga 4*) och informationsbrev till vårdnadshavare (se *Bilaga 3*) ut till samtlig personal vid daghemmen, vilka vi ber att de vidarebefordrar informationsbreven till alla vårdnadshavare. De tio första vårdnadshavarna som visar intresse för studien får delta. På detta sätt gör vi ett stratifierat urval. Ett stratifierat urval innebär att alla från en viss grupp utifrån demografiska faktorer, har lika stor chans att delta i studien (Elfil & Negida 2017 s. 1–2). Vårt urval är således barn i åldern fyra år som går på svenska daghem.

Då leken uttrycker sig olika i förhållande till vilket stadie barnet befinner sig i, väljs därför en homogen grupp för denna studie för att sträva efter att få barn i samma lekstadie samt att få analyserbara data. Därför anser vi att så många som tio barn på varje daghem är ett tillräckligt stort sampel för att få ett generaliserbart resultat.

Då vi är tre personer som utför denna studie, har vi därför valt att utföra tio PAGS-bedömningar per daghem, vilket innebär lika mycket arbetsmängd för alla i gruppen. Vi förväntar oss att få minst sju barn per daghem att delta i studien.

8.7 Genomförande och arbetsprocess

Relevant litteratur gällande barn, lek och dess omgivning hittades i böcker om barn och ergoterapi, både på svenska, finska och engelska. Databaser som användes för litteratur och artikelsökning var EBSCO, SAGE och Google Scholar. Som sökord användes: "Childrens play," "Children play", "child* play", "children playing OR play", "Childrens development" AND "Play" Or "Childrens Play", "play environment, daycare AND environment, play development och playfulness. Lagtexter har vi även granskat, då från Finlex och EU-journaler.

Vi har valt att använda litteratur som är högst tio år gammal för att den ska vara relevant och tillförlitlig. Vid undantagsfall har litteratur som är äldre än tio år använts, detta eftersom den anses vara relevant på grund av att det inte finns annan litteratur angående ämnet. Vad gäller etiska aspekter, gick vi igenom dessa noggrant då vårt arbete handlar om minderåriga barn och beaktade detta i både utformningen av samtyckes-, och informationsbrev och då vi konkret använde oss av materialet genom pseudonymer. I arbetet kan man således inte urskilja specifika barn eller daghem.

Vi sammanställde en teoretisk bas för studien och gick noggrant igenom bedömningsinstrumentet och metoden för arbetet. Vi utvecklade en observationsblankett för daghemsmiljön utifrån vår teoretiska referensram och övrig litteratur angående omgivningens inverkan på lek. Senare var det tid att utföra de faktiska PAGES-bedömningarna och observationerna kring daghemsmiljön vid de egna hemorterna. Vi hörde av oss till de olika kommunerna gällande forskningslov och då vi fått tillståndet beviljat samt godkänt från skolan så startade observationsprocessen. Vi utformade två olika informationsbrev till daghemspersonalen och vårdnadshavarna som även skickades ut efter godkännandet.

Daghemmen ombads att ge ut samtyckesblanketter till vårdnadshavarna och då de fått tillbaka dem beviljade så kom vi överens om en vecka då vi kunde komma och utföra observationerna.

Vi strävade efter att få cirka 2–3 barn observerade per dag, beroende på hur många barn som daghemmet i fråga hade tillgång till. Bedömningen tog cirka 45 minuter att utföra per barn och observationen angående daghemsmiljön utförde vi genomgående under de dagar vi utförde PAGES-bedömningarna. För att få mätbara och kvantitativa resultat använde vi oss av kvantifiering där vi således omvandlade de kvalitativa resultaten från omgivningsobservationerna till kvantitativa resultat. Vi lade därefter in resultaten från observationerna i dataprogrammet RALLA softa och utformade senare Excel-tabeller där vi sammanställde allas resultat tillsammans med medeltal och skillnader. När resultaten var inlagda och genererade i RALLA softa, använde vi oss av skärmsklippverktyget och skapade PDF-filer med resultaten och skickade dem till den ansvariga daghemspersonalen som sedan vidarebefordrade dessa till de vårdnadshavare som ville ha bedömningsresultaten.

Vi började gå igenom alla våra resultat och analysera dem för att ta reda på om det fanns ett möjligt samband mellan lekförmågan och den fysiska daghemsmiljön samt det sociala stödet. Vi diskuterade resultaten utifrån vår teoretiska referensram samt den använda litteraturen i förhållande till forskningsfrågorna. Efter analys av det insamlade materialet, förstörde vi dessa och var speciellt noggranna med att förstöra allt som gällde personuppgifter. Slutligen granskade vi vårt arbete kritiskt vad gällde val av metod, metoden i sin helhet, analysen samt allmänt om arbetet och dess process.

9 RESULTAT

Här presenteras resultaten angående de tre valda daghemmen vid de olika orterna. Kapitel avslutas med en resultatdiskussion där möjliga samband mellan daghemsmiljön och lekförmågorna analyseras.

Redovisningen av resultaten angående lekförmågorna har utformats i form av en Excel tabeller (se *Tabell 3, 6 och 9*). Tabellen presenterar de observerade barnens resultat utgående från RALLA softa. För varje komponent i lekförmågan har ett medeltal räknats ut.

Redovisningen av omgivningsresultaten har utformats i två Excel tabeller, där en representerar det sociala stödet i förhållande till lekförmågan (se *Tabell 4, 7 och 10*) och den

andra den fysiska miljön. Tabellen presenterar de olika omgivnings-komponenterna i förhållande till lekförmågorna i PAGES (se *Tabell 2*). Ett medeltal har uträknats gällande de olika omgivningskomponenterna.

9.1 Daghem 1

Tabell 3. Lekförmåga för daghem 1

Namn	Lekförmåga	Lekfullhet	Narrativitet	Fantiserande	Kamratlek	Nyfikenhet
Kalle 101	2,06	3,14	3,22	3,63	3,50	3,83
Maria 156	- 0,08	2,43	2,33	2,50	2,50	2,67
Erik 189	1,53	3,14	3,11	3,13	3,50	3,50
Anna 157	2,04	3,71	3,22	3,50	3,63	3,17
Lars 144	1,83	3,14	3,33	3,25	3,50	3,67
Margareta 139	1,18	2,86	3,22	2,63	3,25	3,67
Karl 182	- 0,11	2,29	2,44	2,13	2,50	3,00
Medeltal		2,96	2,98	2,97	3,20	3,36

Tabell 3 representerar lekförmågan för daghem 1. Vid detta daghem har sju stycken PAGES-bedömningar utförts. I kolumnen längst till vänster ser vi barnens namn i pseudonymer och följande kolumn tar upp respektive barns totala lekförmåga baserat på barometern i RALLA softa. Påföljande kolumner står för lekförmågornas komponenter och deras resultat i form av poäng mellan 1-4. Vi har valt att ta med två decimaler för att resultatet ska vara så specifikt och tillförlitligt som möjligt. Nedersta raden i tabellen tar upp medeltalet för respektive lekförmåga.

Tabell 4. Socialt stöd för daghem 1

Socialt stöd	Lekfullhet	Narrativitet	Fantiserande	Kamratlek	Nyfikenhet
	K = 4	K = 4	L = 4	K = 4	N = 4
	L = 4	L = 4	N = 4	L = 4	
		N = 4		M = 3	
Medeltal	4,00	4,00	4,00	3,67	4,00

Tabell 4 tar upp observationen av det sociala stödet för daghem 1 i förhållande till lekförmågornas komponenter (för betydelsen av bokstäverna K – N, se *Bilaga 11*). Följande kolumner representerar det sociala stödets poängsättning mellan 1-4, i förhållande till den möjliga korrelationen till lekförmågorna. Tabellens nedersta rad tar upp medeltalet av dessa.

Tabell 5. Fysisk lekmiljö för daghem 1

Fysisk lekmiljö	Lekfullhet	Narrativitet	Fantiserande	Kamratlek	Nyfikenhet
	A = 4	C = 3	C = 3	B = 4	A = 4
	B = 4	I = 3	I = 3	D = 4	C = 3
	D = 4		J = 1	F = 4	D = 4
	E = 4			I = 3	E = 4
	F = 4			J = 1	F = 4
	G = 4				G = 4
	H = 4				H = 4
	I = 3				I = 3
Medeltal	3,88	3,00	2,33	3,20	3,75

Tabell 5 representerar den fysiska lekmiljön för daghem 1 i förhållande till lekför-
mågornas komponenter (för betydelsen av bokstäverna A – J, se Bilaga 10). Följande
kolumner representerar den fysiska lekmiljöns poängsättning mellan 1-4, i förhållande
till den möjliga korrelationen till lekför-
mågorna. Tabellens nedersta rad tar upp medel-
talet av dessa.

9.2 Daghem 2

Tabell 6. Lekförmåga för daghem 2

Namn	Lekförmåga	Lekfullhet	Narrativitet	Fantiserande	Kamratlek	Nyfikenhet
Johan 166	1,09	3,29	3,0	2,88	3,13	3,17
Kristina 120	0,25	2,43	2,67	2,63	2,50	3,00
Per 134	0,83	3,43	2,67	3,00	2,50	3,33
Birgitta 114	1,49	3,57	3,22	3,25	2,63	3,67
Medeltal		3,18	2,89	2,94	2,69	3,29

Tabell 6 representerar lekförmågan för daghem 2. Vid detta daghem har fyra stycken
PAGS-bedömningar utförts. I kolumnen längst till vänster ser vi barnens namn i
pseudonymer och följande kolumn tar upp respektive barns totala lekförmåga baserat på
barometern i RALLA softa. Påföljande kolumner står för lekförmågornas komponenter
och deras resultat i form av poäng mellan 1-4. Nedersta raden i tabellen tar upp medelta-
let för respektive lekförmåga.

Tabell 7. Socialt stöd för daghem 2

Socialt stöd	Lekfullhet	Narrativitet	Fantiserande	Kamratlek	Nyfikenhet
	K = 4	K = 4	L = 4	K = 4	N = 4
	L = 4	L = 4	N = 4	L = 4	
		N = 4		M = 4	
Medeltal	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00

Tabell 7 tar upp observationen av det sociala stödet för daghem 2 i förhållande till lekförmågornas komponenter. Följande kolumner representerar det sociala stödets poängsättning mellan 1-4, i förhållande till den möjliga korrelationen till lekförmågorna. Tabellens nedersta rad tar upp medeltalet av dessa.

Tabell 8. Fysisk lekmiljö för daghem 2

Fysisk lekmiljö	Lekfullhet	Narrativitet	Fantiserande	Kamratlek	Nyfikenhet
	A = 3	C = 4	C = 4	B = 4	A = 3
	B = 4	I = 3	I = 3	D = 3	C = 3
	D = 3		J = 3	F = 4	D = 3
	E = 4			I = 3	E = 4
	F = 4			J = 3	F = 4
	G = 4				G = 4
	H = 4				H = 4
	I = 3				I = 3
Medeltal	3,63	3,50	3,33	3,40	3,50

Tabell 8 representerar den fysiska lekmiljön för daghem 2 i förhållande till lekförmågornas komponenter. Följande kolumner representerar den fysiska lekmiljöns poängsättning mellan 1-4, i förhållande till den möjliga korrelationen till lekförmågorna. Tabellens nedersta rad tar upp medeltalet av dessa.

9.3 Daghem 3

Tabell 9. Lekförmåga för daghem 3

Namn	Lekförmåga	Lekfullhet	Narrativitet	Fantiserande	Kamratlek	Nyfikenhet
Peter 133	2,39	3,14	3,55	3,75	3,87	3,33
Lena 122	1,49	3,14	3,11	3,62	2,87	3,50
Sven 128	0,37	3,14	2,66	2,62	2,00	3,33
Emma 197	0,91	2,85	3,22	2,50	3,25	3,00
Medeltal		3,06	3,13	3,12	2,99	3,29

Tabell 9 representerar lekförmågan för daghem 3. Vid detta daghem har fyra stycken PAGES-bedömningar utförts. I kolumnen längst till vänster ser vi barnens namn i pseudonymer och följande kolumn tar upp respektive barns totala lekförmåga baserat på barometern i RALLA softa. Påföljande kolumner står för lekförmågornas komponenter och deras resultat i form av poäng mellan 1-4. Nedersta raden i tabellen tar upp medeltalet för respektive lekförmåga.

Tabell 10. Socialt stöd för daghem 3

Socialt stöd	Lekfullhet	Narrativitet	Fantiserande	Kamratlek	Nyfikenhet
	K = 4	K = 4	L = 4	K = 4	N = 4
	L = 4	L = 4	N = 4	L = 4	
		N = 4		M = 4	
Medeltal	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00

Tabell 10 tar upp observationen av det sociala stödet för daghem 3 i förhållande till lekförmågornas komponenter. Följande kolumner representerar det sociala stödets poängsättning mellan 1-4, i förhållande till den möjliga korrelationen till lekförmågorna. Tabellens nedersta rad tar upp medeltalet av dessa.

Tabell 11. Fysisk lekmiljö för daghem 3

Fysisk lekmiljö	Lekfullhet	Narrativitet	Fantiserande	Kamratlek	Nyfikenhet
	A = 4	C = 4	C = 4	B = 4	A = 4
	B = 4	I = 3	I = 3	D = 3	C = 4
	D = 3		J = 4	F = 4	D = 3
	E = 4			I = 3	E = 4
	F = 4			J = 4	F = 4
	G = 4				G = 4
	H = 4				H = 4
	I = 3				I = 3
Medeltal	3,75	3,50	3,66	3,60	3,75

Tabell 11 representerar den fysiska lekmiljön för daghem 3 i förhållande till lekförmågornas komponenter. Följande kolumner representerar den fysiska lekmiljöns poängsättning mellan 1-4, i förhållande till den möjliga korrelationen till lekförmågorna. Tabellens nedersta rad tar upp medeltalet av dessa.

9.4 Resultatredovisning

Tabell 12. Möjligt samband mellan det sociala stödet och lekförmågan för daghem 1-3

	Socialt stöd	Lekförmåga	Skillnad
Lekfullhet	4,00	2,96	1,04
Kamratlek	3,67	3,20	0,47
Narrativitet	4,00	2,98	1,02
Nyfikenhet	4,00	3,36	0,64
Fantiserande	4,00	2,97	1,03
Lekfullhet	4,00	3,18	0,82
Kamratlek	4,00	2,69	1,31
Narrativitet	4,00	2,89	1,11
Nyfikenhet	4,00	3,29	0,71
Fantiserande	4,00	2,94	1,06
Lekfullhet	4,00	3,06	0,94
Kamratlek	4,00	2,99	1,01
Narrativitet	4,00	3,13	0,87
Nyfikenhet	4,00	3,29	0,71
Fantiserande	4,00	3,12	0,88

Instrumentet PAGES är utvecklat för att användas av professioner som arbetar med barn och kan användas för barn där man ser eventuella svårigheter i lek. Vad gäller denna studie observerade vi de fyraåringar som vi fick samtycke för, vilket innebär att dessa barn således inte behöver ha svårigheter vad gäller leken, vilket bör beaktas i resultatdiskussionen.

Vad gäller det sociala stödet för respektive daghem har alla fått 4 poäng, förutom daghem 1 som har angående kamratleken fått 3,67 poäng (se *Tabell 12*). Utifrån resultattabellen kan vi anta att daghemmen vi valt att observera har möjliggjort ett gott socialt stöd för barnen, där personalen stöder barnen på olika nivåer och främjar delaktighet i leken. Personalen har således erbjudit både ett praktiskt-, emotionellt- och informationsstöd vid behov, möjliggjort kamratskap samt lek med andra barn och slutligen haft en god inställning till lek. Även då ansvaret blivit större där nu en vuxen kan ansvara för åtta barn, kan vi utifrån resultaten inte anta att detta påverkat det sociala stödet, således kan vi också anta att personalen uppfyller kraven som lagen om småbarnspedagogik (2018) menar. Trots detta kan vi ändå se att skillnader i barnens lekförmåga har förekommit. Utifrån observationen för den här studien kan vi konstatera att på grund av nästan fullständiga poäng vad gäller det sociala stödet är det omöjligt att se en korrelation mellan denna och lekförmågan. Med detta i åtanke kan vi inte med denna analysmetod påvisa att det sociala stödet har en betydelse för barnets lekförmåga.

Tabell 13. Möjligt samband mellan den fysiska lekmiljön och lekförmågan för daghem 1-3

	Fysisk lekmiljö	Lekförmåga	Skillnad
Lekfullhet	3,88	2,96	0,92
Kamratlek	3,20	3,20	0,00
Narrativitet	3,00	2,98	0,02
Nyfikenhet	3,75	3,36	0,39
Fantiserande	2,33	2,97	0,64
Lekfullhet	3,63	3,18	0,45
Kamratlek	3,40	2,69	0,71
Narrativitet	3,50	2,89	0,61
Nyfikenhet	3,50	3,29	0,21
Fantiserande	3,33	2,94	0,39
Lekfullhet	3,75	3,06	0,69
Kamratlek	3,60	2,99	0,61
Narrativitet	3,50	3,13	0,37
Nyfikenhet	3,75	3,29	0,46
Fantiserande	3,66	3,12	0,54

Tabell 13 presenterar det möjliga sambandet mellan den fysiska lek miljön och lek förmågan för daghem 1-3. Skillnader vad gäller både den fysiska lek miljön och lek förmågan förekommer mellan daghemmen. Utifrån tabellen kan vi anta att den fysiska lek miljön har ett möjligt samband med lek förmågan eftersom flera av komponenterna angående den fysiska lek miljön går nära barns lek förmågor. Exempelvis vad gäller daghem 1 vid komponenten ”kamratlek” där poängen för både den fysiska lek miljön och lek förmågan är 3,20 poäng. Även vad gäller poängen för komponenten ”narrativitet” för daghem 1 där poängen för den fysiska lek miljön är 3,00 poäng respektive 2,98 poäng för lek förmågan, skillnaden här är således 0,02 poäng. Vi kan även utifrån tabellen se fluktuationer vad gäller den fysiska lek miljön och barns lek förmåga, för komponenten ”lekfullhet” med poängen 3,88 och lek förmågan 2,96 poäng har således en skillnad på 0,92 poäng. Vad gäller komponenten ”fantiserande” ser vi en skillnad med 0,64 poäng där den fysiska lek miljön har fått 2,33 poäng och lek förmågan 2,97 poäng.

För daghem 2 ser vi att för komponenten ”nyfikenhet” har den fysiska lek miljön fått 3,50 poäng och lek förmågan 3,29 poäng, med således en skillnad på 0,21 poäng, vilken är det närmaste sambandet för daghem 2. Utifrån tabellen kan vi även se fluktuationer exempelvis vad gäller komponenten ”kamratlek” där poängen för den fysiska lek miljön är 3,40 poäng och lek förmågan 2,69 poäng med således en skillnad på 0,71 poäng. Även vad gäller komponenten ”narrativitet” kan vi utifrån tabellen se en fluktuation med 0,61 poäng där poängen för den fysiska lek miljön är 3,50 poäng och lek förmågan 2,89 poäng.

Vad gäller daghem 3 förekommer det närmaste sambandet vad gäller komponenten ”narrativitet” med en skillnad på 0,37 poäng, där poängen för den fysiska lek miljön är 3,50 poäng och 3,13 poäng för lek förmågan. Den största skillnaden för daghem 3 är en differens på 0,69 poäng vid komponenten ”lekfullhet”, med 3,75 poäng för den fysiska lek miljön och 3,06 poäng för lek förmågan.

Daghem 1 har fått poängen 2,33 angående den fysiska lek miljön för komponenten ”fantiserande” på grund av avsaknaden av teknologin i daghemmet (se *Bilaga 10*). Både daghem 2 och 3 använder någon form av teknologi i småbarnspedagogiken och har således fått 3,33 poäng respektive 3,66 poäng angående den fysiska lek miljön. Trots av-

saknaden av teknologi för daghem 1 har den fysiska lekmiljön för komponenten ”fanti-serande” här utifrån observationen inte påverkat lekförmågan för daghemmet då denna ändå är 2,97 poäng.

Vad gäller den fysiska lekmiljön har respektive daghem fått höga poäng (mellan 3-4 poäng för alla komponenter, utom daghem 1 vad gäller komponenten J med 1 poäng, se *Bilaga 10*). Då alla daghem fått höga poäng vad gäller den fysiska daghemsmiljön, men ändå med skillnader angående barns lekförmågor förekommer, kan vi med denna analysmetod inte påvisa vilken betydelse den fysiska miljön på daghem har för barns lek-förmåga.

Med denna studie har vi analyserat daghemsmiljöns betydelse för barns lekförmåga på tre olika orter. Vi kan dock inte besvara forskningsfrågorna utifrån denna analysmetod. I följande kapitel kommer vi således att diskutera kring metodvalet och resultaten i förhållande till tidigare litteratur och vår teoretiska referensram samt kritiskt granska arbetet och diskutera vidare forskningsmöjligheter.

9.5 Resultatdiskussion

Utifrån resultaten kan vi se att det förekommer skillnader vad gäller barns lekförmåga, trots detta kan vi inte konstatera en signifikant korrelation angående det sociala stödet och barns lekförmåga samt den fysiska lekmiljön och barns lekförmåga. Med ett aktivitetvetenskapligt perspektiv samt med litteraturen angående barns lek i förhållande till omgivningen i åtanke, antar vi ändå att denna faktiskt har en betydelse för barns lek-förmåga. Turpin & Iwama (2011) menar utifrån deras aktivitetvetenskapliga modell att allt vi gör omges av en kontext, vilken antingen kan hindra eller stöda personens utförande av aktiviteter både ensam och tillsammans med andra.

Vid denna observationsstudie har omgivningens resultat enligt våra observationer varit mycket god, både vad gäller den fysiska lekmiljön och speciellt vad gäller det sociala stödet. Skillnader angående barns individuella lekförmågor har förekommit, vilket ses i de kvantitativa resultaten som de 15 olika PAGES-bedömningarna genererat. Med vårt aktivitetvetenskapliga perspektiv, med PEOP i baktanke, kan vi anta att dessa således

har att göra med personliga faktorer, valet av aktiviteter eller på grund av andra omgivningsmässiga faktorer. Dessa kan inverka på barnets lekförmåga samt delaktighet vid lek. Hemmet, koncentrationssvårigheter, sömnproblematik eller samhälleliga och kulturella faktorer kan vara exempel på andra omständigheter som kan möjliggöra eller begränsa barns lekförmåga, alltså bidra till individuella skillnader i barns lekförmåga. Lek är bland barnets viktigaste aktiviteter, och med PEOP i baktanke är aktivitetsutförandet och delaktigheten de mest centrala komponenterna. Med detta kan vi se ett starkt samband mellan lekförmågan, aktivitetsutförandet samt delaktigheten i leken. Detta stämmer även överens med Lautamos & Heikkiläs (2011) och Lautamos (2012) tankar vad gäller andra faktorer som inverkan på barnets lekförmåga, kultur, miljö och vanor. Leken är något mycket individuellt och som tar sig i uttryck på olika sätt. Ergoterapins kärna är att alltid utgå från personen, vilket är mycket väsentligt även vad gäller barnet och leken, där vi vet att barnet har sina egna viljor och värderingar som uttrycker sig i aktiviteten. Detta kan exempelvis innefatta olika unika intressen eller vänner barnet vill umgås med. Alltså, kan vi konstatera att utifrån vårt aktivitetsvetenskapliga perspektiv vad gäller lekförmågan, bör professioner som arbetar med barn beakta omgivningsmässiga faktorer, personen och delaktighet i aktiviteten.

Betydelsen av det sociala stödet och den fysiska daghemsmiljön anser vi således att har en viss betydelse för lekförmågan. Men i vilken utsträckning kan vi med denna studies analysmetod inte konstatera eftersom miljön ser så liknande ut på respektive daghem. Vi har även inte ett tillräckligt stort sampel för att kunna se ett betydande samband mellan omgivningen och lekförmågan.

10 METODDISKUSSION

I detta kapitel kommer vi att diskutera metoden i förhållande till den i sin helhet, omgivningsobservationen och slutligen på PAGES som bedömningsinstrument.

10.1 Observation, sampel och tidsaspekten

Observationerna för denna studie har utförts på alla våra egna hemorter, Jakobstad, Mariehamn och Esbo, vilket kan betyda att vi inte beaktar saker i den bekanta omgivningen

som andra utomstående kanske skulle göra. Detta kan exempelvis innefatta olika dialekter, sättet barnen leker samt personalens förhållningssätt. Observation utförs på olika sätt av olika personer då det är individuellt på vad som ses och uppfattas i en miljö. Mer tillförlitliga resultat kanske skulle förekommit om samma person utfört alla observationer.

Planen var att samla in ett sampel på åtta-tio PAGES-bedömningar per daghem på fyraåringar, vilket inte var särskilt realistiskt då daghemmen inte är så stora vid orterna. Detta resulterade i att vi på ett daghem fick sju stycken bedömningar och vid de andra två daghemmen fyra stycken, alltså totalt 15 stycken PAGES-bedömningar, vilka beställeran således kommer att ha tillgång till.

Vad gäller tidsaspekten för vårt arbete tog studien i helhet mycket tid att utföra. PAGES-bedömningarna tar cirka 45 minuter per barn samt cirka 30 minuter att mata in alla resultat i RALLA softa. Efteråt bör dessa omvandlas till PDF-filer för att sedan skickas till vårdnadshavarna, vilket även det tar cirka 30 minuter per bedömning. Vid ett daghem var flera barn sjuka vilket även påverkade tidsramen, då vi var tvungna att fara dit flera gånger för att utföra bedömningarna. Även forskningslovsprocessen tog längre tid än förväntat, samt där en del kommuner hade färdiga forskningslovsformulär men någon annan kommun hade inte.

10.2 Omgivningsobservation

Valet av att göra omgivningsobservationen kvalitativ skulle vi inte gjort om vi gjorde om denna studie, då vi tidigare hade valt att utföra den kvantitativt. På detta sätt vi nu utförde studien blev metoden en "mixed method", vilket vi ansåg att blev svårare att analysera. Den insamlade data kunde även analyserats kvalitativt, men då svarsalternativen var mer av en kvantitativ karaktär, exempelvis "fanns tillgängligt" eller "gott stöd vad gäller påklädning och matsituationer", därför valde vi att använda oss av kvantifiering vad gällde omgivningens kvalitativa resultat

Omgivningskomponenten för det sociala stödet fick mycket höga och nästan fulla poäng vilket vi kan spekulera att kanske kan bero på att personalen var medvetna om vårt be-

sök och att de visste vad vi skulle observera. Situationen var således inte en helt naturlig, då vi befann oss där som observatörer.

Valet av att utforma en observationsblankett för omgivningen baserat på tidigare forskning samt på teoretisk referensram, vet vi inte om är det mest optimala sättet att studera daghemsmiljön på. Den kunde således även ha insamlats genom exempelvis kvalitativa intervjuer eller kvantitativa enkäter. Nu styrdes vi mer av på vilket sätt PAGES-var utformat och utvecklade därför observationsblanketten på liknande vis. Tolkningen av resultaten angående daghemsmiljön gjordes således genom kvantifiering på grund av att få en liknande mätstock som RALLA softa även genererar samt då vi såg ett möjligt samband mellan daghemsmiljön och lekförmågorna. Observera att detta endast är ett möjligt samband, vilket innebär att vi således inte kan garantera eller påvisa att detta faktiskt existerar. Med detta möjliga samband poängsatte vi de kvalitativa omgivningsresultaten enligt samma ordinalskala som PAGES, vilket kan innebära att vi tappade bort resultat angående de fysiska miljöerna och de sociala stöden. Poängsättningen mellan 1-4 ger således ingen konkret bild av hur verkligheten faktiskt ser ut.

Vi hade en uppfattning av att denna analysmetod gällande omgivningen skulle vara mest lämplig för denna studie men i efterhand kan vi konstatera att denna hade kunna utförts på annat sätt, där vi exempelvis hade kunnat tolka det kvantitativa resultaten mot det kvalitativa. Således kunde vi möjligtvis kunnat påvisa en betydelse av omgivningen i förhållande till lekförmågorna.

Angående de goda poängen för daghemsmiljöerna, vilket innebär att vi inte kan se skillnad på miljöerna mellan de olika daghemmen så kan vi spekulera att detta kan ha att göra med interna faktorer, vårt metodval observation, eller sättet vi analyserat det insamlade data på. Externa faktorer som kan bidra till de höga poängen vad gäller daghemsmiljön kan vara att finländska daghem i allmänhet är bra samt personalen välutbildad och kunniga. Eller att personalen visste om att det skulle utföras en observation av daghemmen vilket kan ha påverkat deras beteende.

10.3 PAGES som bedömningsinstrument

Den svenska versionen av PAGES har en del brister i översättningen, exempelvis vad gäller indikator nummer 16; ”Bryter på ett lekfullt sätt mot gemensamma regler för att”. Angående den svenska översättningen av PAGES har redan ett examensarbete arbetat med vilket vi således inte behöver beakta desto mer i detta arbete.

RALLA softa var även ett ganska komplicerat dataprogram att använda. Då man matar in resultaten i programmet syns inte indikatorernas numrering, vilket gjorde det mycket svårt att lägga in resultaten. Dataprogrammet var även endast på finska, vilket gjorde det svårt för oss att koppla de olika indikatorerna. Vi utformade därför ett dokument med vilka indikatorer som hörde till vilken lekförmåga, för att smidigt kunna fylla i resultaten i programmet.

Vad gäller metoden PAGES anser vi att instrumentet tar fasta på den specifika leksituationen och ger således en bra bild av hur barnet i fråga leker i detta tillfälle. Denna studie har en tidsaspekt, vilket vi var begränsade till en viss tidsram och vi kunde således komma tillbaka till de olika daghemmen och observera på nytt. Vi kan därför inte garantera att vi utfört en korrekt PAGES-bedömning så vi endast besökt daghemmen under kortare tid. Det är positivt att den svenska versionen av bedömningsinstrumentet är på kommande så att daghemspersonalen, samt andra professioner som arbetar med barn, kommer att kunna använda ett validerat instrument som de kan använda även vad gäller flera andra leksituationer. Då kan även personalen möjligtvis få mer tillförlitliga resultat då de befinner sig i en bekant miljö samt med bekanta barn. PAGES som bedömningsinstrument anser vi således också vara ett lämpligt verktyg även för ergoterapeuter. I litteraturen i förhållande till PAGES uppmärksammas även omgivningens, kulturens och vårdnads inverkan på lekförmågan, vilket stöder vår aktivitetsvetenskapliga koppling till att andra faktorer även inverkar på barnets lekförmåga.

11 VIDARE FORSKNING

Vi anser lekförmåga vara ett väsentligt ämne att forska vidare inom, speciellt med tanke på digitaliseringen som råder i dagens samhälle och som inverkar på barnens lek. Korrelationen mellan daghemsmiljön och barnens lekförmåga anser vi även vara ett bra ämne att forska mer om men med ett större sampel för att få tillförlitliga och signifikanta resultat. På grund av att barn är i olika lekfasen, vore det relevant att studera olika åldrar vad gäller lekförmågan i förhållande till omgivningen för att få ett helhetsperspektiv. Intervjustudier kunde även utföras för att vidare studera det sociala stödet mer ingående och dess möjliga korrelation till barnens lekförmåga.

Lekförmåga är ett omfattande och relativt nytt begrepp och det har inte heller gjorts mycket tidigare forskning om det i sin helhet, vilket gjort det svårare för oss då vi inte kunnat stöda oss på tidigare specifik forskning eller studier angående lekförmåga i förhållande till omgivningen. Trots svårigheterna har det varit ett intressant och givande ämne att lära sig mera om och vi ser på vår examensarbetsprocess som en mycket lärorik och berikande tid av kunskap som vi kan ha nytta av i framtiden vad gäller den kommande tiden som framtida ergoterapeuter.

KÄLLOR

- Arcada, 2018. Tillgänglig: https://start.arcada.fi/sites/default/files/dokument/ovriga%20dokument/god_veten_skaplig_praxis_i_studier_vid_arcada.pdf Hämtad: 26.11.2018.
- Ata, S., Deniz, A. & Akman, B., 2012, The physical environment factors in preschools in terms of environmental psychology: a review, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, s.2034-2039.
- Ayres, A.J., 2008, *Aistimusten aallokossa : Sensorisen integraation häiriö ja terapia*, 3uppl, PS-kustannus, Jyväskylä.
- Azhari, N.F.N, Qamaruzaman, N., Bajunid, N.F.I. & Hassan, A., 2015, The Quality Of Physical Environment in Workplace Childcare Centers, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 202, s. 15-23.
- Barnavårdsföreningen, 2018. Tillgänglig: https://www.bvif.fi/fi/alku/article-114288-63385-vad-ar-lockande-larmiljo?categories_114288=2152 Hämtad: 26.11.2018.
- Baum, C.M. & Christiansen, C.H., 2005, Person-Environment-Occupation-Performance : An Occupation-Based Framework for practice. I: Christiansen, C. H. & Baum, C. M. (red.), *Occupational Therapy : Performance, Participation, and Well-Being*, 3 uppl., SLACK Inc., New York.
- Bell, J., 2000, *Introduktion till forskningsmetodik*, Studentlitteratur, Lund.
- Brussoni, M., Olsen, L. L., Pike, I. & Sleet, D. A., 2012, Risky Play and Children's Safety: Balancing Priorities for Optimal Child Development, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 9(9), s. 3134-3148.
- Carlson, E., 2012, Etnografi och deltagande observation I: Henricson, M. (red.), *Vetenskaplig teori och metod : från idé till examination inom omvårdnad*, Studentlitteratur, Lund.
- CODEX, 2018. Tillgänglig: <http://www.codex.vr.se/manniska1.shtml> Hämtad: 30.10.2018.
- De La Chapelle, L., *Yle*, 2016. Tillgänglig: <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/03/01/barn-overger-leksaker-allt-tidigare> Hämtad: 26.11.2018.
- Elfil, M. & Negida, A., 2017, Sampling methods in Clinical Research; an Educational Review, *Emergency*, 5(1), s. 1-3. Tillgänglig: NCBI Hämtad: 6.11.2018.
- Epressi, 2014. Tillgänglig: <https://www.epressi.com/tiedotteet/perhe/lapset-tarvitsevat-leikkia-ja-yhteytta-vanhempiin-sukupolviin.html> Hämtad: 26.11.2018.
- Fallon, J. & MacCobb, S., 2013, Free play time of children with learning disabilities in a noninclusive preschool setting: an analysis of play and nonplay behaviours, *British Journal of Learning Disabilities*, 41(3), s. 212-219. Tillgänglig: EBSCO Hämtad: 23.10.2018.
- Finlands grundlag 731/1999, Finlands lagstiftning. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/1999/19990731> Hämtad: 30.10.2018.
- Gordon Biddle, K. A., Garcia-Nevarez, A. G., Roundtree Henderson, W. J. & Valero-Kerrick, A., 2013, *Early Childhood Education : Becoming a Professional*, SAGE Publications Inc, Thousand Oaks.
- Henricson, M. & Billhult, A., 2012, Kvalitativ design. I: Henricson, M. (red.), *Vetenskaplig teori och metod : från idé till examination inom omvårdnad*, Studentlitteratur, Lund.

- Ilta Sanomat*, 2013. Tillgänglig: <https://www.is.fi/perhe/art-2000000681789.html> Hämtad: 26.11.2018.
- IPA, 2016. Tillgänglig: <http://ipaworld.org/wp-content/uploads/2016/05/IPA-Play-Environment-Discussion-Paper.pdf> Hämtad: 19.11.2018.
- Jacobsen, D., 2012, *Förståelse, beskrivning och förklaring- Introduktion till samhälls-ve-tenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, Studentlitteratur, Lund.
- Jeffrey, L. & Beasley K., *National Alliance*, 2012, Tillgänglig: <https://www.ecrh.edu.au/docs/default-source/resources/ipsp/Create-the-perfect-play-space-learning-environments-for-young-children.pdf?sfvrsn=12> Hämtad: 19.11.2018.
- Kasvatus- ja opetuslautakunta*, 2016. Tillgänglig: <http://kokoushallinta.lappeenranta.fi/dynastyweb/kokous/20164873-3-1.PDF> Hämtad: 23.11.2018.
- Kjellström, S., 2012, *Forskningsetik I: Henricson, M. (red.), Vetenskaplig teori och metod : från idé till examination inom omvårdnad*, Studentlitteratur, Lund.
- Knox ,S.H., 2010, *Play. I: Case-Smith, J. & O'Brien, J.C. (red.), Occupational therapy for children*, 6 uppl., Maryland Heights (Mo.): Mosby/Elsevier.
- Lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt* 361/1983, Finlands lagstiftning. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/1983/19830361> Hämtad: 30.10.2018.
- Lag om småbarnspedagogik* 13.7.2018/540, Finlands lagstiftning. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2018/20180540?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=lagen%20om%20sm%C3%A5barnspedagogik> Hämtad: 22.11.2018.
- Lautamo, T. & Heikkilä, M., 2011, Inter-rater reliability of the Play Assessment for Group Settings, *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 18(1), s. 3–10. Tillgänglig: EBSCO Hämtad: 25.10.2018.
- Lautamo, T., 2016, *PAGS: Bedömning av barns lek i grupsituationer*, Ralla OY, Jyväskylä.
- Lautamo,T., 2012, *Play Assessment for Group Settings : Validating a Measurement Tool for Assessment of Children's Play Performance in the Day-Care Context*, Jyväskylä: Jyväskylän Yliopisto. Tillgänglig: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/40444/978-951-39-4890-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y> Hämtad: 25.10.2018.
- Lautamo,T., Kottorp, A. & Salminen, A-L., 2005. Play assessment for group settings: A pilot study to construct an assessment tool. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 12(3), s. 136-144. Tillgänglig: EBSCO Hämtad: 23.10.2018.
- Lindqvist, P., Kroksmark, U., Andersson, B-M & Wallerius,U., 2016, *Lek för barn med flerfunktionsnedsättning. I: Eliasson, A-C, Lidström H & Peny-Dahlstrand, M. (red.), Arbetsterapi för barn och ungdom*, Studentlitteratur, Lund.
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto*, 2017. Tillgänglig: <https://www.mll.fi/tiedotteet/leikki-ihmisena-olemista/> Hämtad: 4.11.2018.
- Mattsson, K. & Adolfsson, M., 2010, Att utforma ett kreativt landskap : Ett utvecklingsarbete av miljön för barn i åldrarna 1-3 år, *Skolporten Forskning och utveckling*, (5), 1-18.
- Mtv3 uutiset*, 2017. Tillgänglig: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/leikkivatko-lapset-nykyaan-vahemman-alylaitteiden-kaytto-nakyy-fyysisessa-kunnossa-lapsi-ei-valttamatta-pysty-seisomaan-suorassa/6536072#gs.3NcB31M> Hämtad: 26.11.2018.

- Official Journal of the European Union*, 2016. Tillgänglig: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2016:119:FULL> Hämtad: 3.12.2018.
- Onwuegbuzie, A. & Combs, J.P., 2011, Data analysis in mixed research : a primer, *International Journal of education*, 3 (1), s. 1-25. Tillgänglig: <http://www.macrothink.org/journal/index.php/ije/article/viewFile/618/550> Hämtad: 18.2.2019.
- Pinchover, S., 2017, The Relation between Teachers' and Children's Playfulness: A Pilot Study, *Frontiers in Psychology*, 8(2214), s. 1-8.
- RALLA softa*, 2018. [analyseringsprogram för PAGS]
- Rigby, P. & Rodger, S., 2006, Developing as a player. I: Rodger, S. & Ziviani, J. (red.). *Occupational Therapy with Children : Understanding Children's Occupations and Enabling Participation*, Oxford, UK : Malden, MA: Blackwell.
- Robson, C., 2002, *Real World Research : A Resource for Users of Social Research Methods in Applied Settings*. 3 uppl., Chichester: Wiley-Blackwell.
- Stagnitti, K., Unsworth, C. & Rodger, S., 2000, Development of an assessment to identify play behaviours that discriminate between the play of typical preschoolers and preschoolers with pre-academic problems, *Canadian Journal of Occupational Therapy*, 67(5), s.291-303. Tillgänglig: SAGE Hämtad: 24.10.2018.
- Stark, S. L. & Sanford, J. A., 2005, Environmental Enablers and Their Impact on Occupational Performance. I: Christiansen, C. H. & Baum, C. M. (red.), *Occupational Therapy : Performance, Participation, and Well-Being*, 3 uppl., SLACK Inc., New York.
- Statsrådets förordning om småbarnspedagogik 753/2018*, Finlands lagstiftning. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2018/20180753> Hämtad: 3.12.2018.
- Tenk*, 2009. Tillgänglig: <https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/etiskaprinciper.pdf> Hämtad: 17.12.2018.
- UNICEF*, 2018. Tillgänglig: <https://www.unicef-irc.org/portfolios/crc.html> Hämtad: 24.10.2018.
- Utbildningsstyrelsen*, 2016. Tillgänglig: https://www.oph.fi/download/179348_grunderna_for_planen_for_smabarnspedagogik_2016.pdf Hämtad: 26.11.2018.
- Vickerius, M. & Sandberg, A., 2006, The significance of play and the environment around play, *Early Child Development and Care*, 176 (2), s.207-217.
- Yogman, M., Garner, A., Hutchinson, J., Hirsh-Pasek, K. & Michnick Golinkoff, R., 2018, The power of play: A pediatric Role in Engancing Development in Young Children, *American Academy of Pediatrics*, 142(3), s. 1-18. Tillgänglig: Sage Hämtad: 23.10.2018

BILAGA 1. KATEGORIER FÖR LEKFÖRMÅGOR I RALLA.

kokonaistaitavuus LEIKKI VAIHTOEHTOTEKSTIT
BEHÄRSKANDE AV LEKFÄRDIGHETERNA
KUVAUS A (logit > 0.61)
Barnet har bra lekfärdigheter. Barnet konstruerar egna narrativ för leken och leker fokuserat. Barnet hittar betydelsefulla lekar ensamt eller tillsammans med kamraterna och upptäcker glädjen i leken. Lekhandlingarna återspeglar barnets fantasi. Barnet konstruerar narrativ för leken tillsammans med de andra barnen genom att komma överens om lekreglerna och flexibelt gå över från en fas i leken till nästa.
KUVAUS B (logit 0.00 – 0.60)
Barnet har ännu några områden i leken som kräver övning. Barnet konstruerar egna narrativ för leken, men förmågan att flexibelt anpassa sig till olika föränderliga situationer kräver ytterligare övning. Förhandlandet om de gemensamma lekreglerna lyckas inte alltid och barnet kan ibland bli åsidosatt från de andra barnens lek. Barnet behöver uppmuntran och stöd för att gå med i leken och berika den.
KUVAUS C (logit < 0.01)
Barnet har svårigheter i leken och behöver stöd av en vuxen för att lära sig lekfärdigheter. Barnet upprepar ofta samma tema i sin lek, till exempel så att barnet leker teman som han/hon lärt sig från en video. Barnet leker sida vid sida med andra barn och ömsesidigheten i leken är ringa.

BEHÄRSKANDE AV LEKFÄRDIGHETERNA
Färdighetsrapporten beskriver kvaliteten av barnets lekverksamhet på tre olika färdighetsnivåer som illustreras med samma färgkoder som känns igen från trafikljus.
Grönt: Barnet har goda lekfärdigheter.
Gult: Barnet övar på de färdigheter som behövs i leken; behöver stöd och uppmuntran.
Rött: Barnet har tydliga svårigheter med att delta i leken; behöver särskilt stöd och att öva sina färdigheter.

Kamratlek

KUVAUS A

Barnet har goda färdigheter i att delta i den gemensamma kamratleken. Barnets lek är gemensamma aktiviteter och uppbyggande av gemensamma berättelser. Barnet kan skickligt ge och läsa av lektips samt förhandla om lekens händelser och regler med de andra lekdeltagarna. Barnet kan skickligt iaktta händelserna i en lek som andra barn leker och ansluta sig till en pågående lek på ett konstruktivt sätt. Barnet anpassar sin egen verksamhet till de andras lek och kan på ett framgångsrikt sätt ansluta sig till den gemensamma berättelsen.

KUVAUS B

Barnet har svårigheter i att tolka händelserna i en lek som pågår. Barnet övar ännu på att förhandla om leken med de andra lekdeltagarna. Barnet övar på förmågan att beskriva sina egna handlingar eller lyssna på de andra. Barnet övar på att anpassa sin egen verksamhet till de gemensamma reglerna. När leken ändrar form snabbt har barnet svårigheter att flexibelt hitta sin roll i den nya leken.

KUVAUS C

Barnet blir ofta ensamt om sin lek. Han/hon har svårigheter att tolka de verbala eller icke-verbala lektipsen som de andra lekdeltagarna ger. För att kontrollera sin verksamhet håller barnet fast vid sin egen idé. Svårigheten kan synas som självständighet eller tillbakadragenhet. När barnet får vara med i leken kan han/hon få någon enkel och vanlig roll, i vilken det inte krävs skickliga lekhandlingar. Barnet förstår inte alltid helheten i den berättelse som de andra lekdeltagarna skapat och de gemensamma reglerna som överenskommit i berättelsen.

Narrativitet
<p>KUVAUS A</p> <p>Barnet konstruerar berättelser och hittar på lekidéer på egen hand, varvid det inleder en spontan lek. Barnet knyter lekens händelser till varandra. Barnet upprepar skickliga lekhandlingar och förvandlar verksamheten genom att konstruera en fantasifull lekberättelse. Barnet leder leken från en fas till nästa och ansluter sig även till narrativet i en gemensam lek och för det vidare. I skickligt lekande bryter barnet lekfullt de gemensamma reglerna genom att göra oplanerade ändringar i leken för att göra leken roligare eller mer utmanande.</p>
<p>KUVAUS B</p> <p>Barnet hittar inte alltid omedelbart ett syfte för leken. Försiktigheten kan hindra barnet från att inleda en lek. Barnet kan behöva en idé eller uppmuntran från den vuxna för att inleda verksamheten. Barnet kan ha svårt att ansluta sig till andra barns lek, då det inte direkt upptäcker lekens handling, vad de andra barnen håller på med och konstruerar. Efter en stunds iakttagande lyckas barnet eventuellt hitta tips i berättelsen som barnet kan knyta an till. Barnet övar på att anpassa den egna verksamheten i förhållande till händelserna i lekmiljön.</p>
<p>KUVAUS C</p> <p>Barnet har svårigheter i att planera och styra den egna lekverksamheten. Barnet hittar inte en idé för leken på egen hand, utan behöver ofta stöd av en vuxen eller andra barn för att inleda och fortsätta leken. I sin lek upprepar barnet enskilda lekhandlingar som inte bygger upp en längre lekberättelse. Anpassningen av den egna verksamheten när leken utvecklas är ännu utmanande för barnet och därför hamnar barnet ofta utanför leken som en passiv åskådare.</p>

Lekfullhet
<p>KUVAUS A (ka = 3-4)</p> <p>I lekmiljön finns lekmöjligheter som är på rätt nivå för barnet. Barnet upptäcker glädjen i leken. Barnet litar på sina färdigheter och vågar även visa känslor i leken och under dess gång. Humor och skojande är en del av leken, men hur mycket barnet använder sig av dessa är också förknippat med barnets temperament. Risktagande och sökande efter utmaningar är barnets sätt att söka efter tillfredsställelse. Också positivt busande hör till glatt lekande.</p>
<p>KUVAUS B (ka = 2.31-2,99)</p> <p>Barnet är kanske blygt och introvert. Barnet vågar oftast ge sig ut i leken i en bekant lekmiljö. Barnet har lekfärdigheter men håller sig ofta till bekanta och trygga aktiviteter och trivs för det mesta i en mindre grupp. Barnets lek kan verka som allvarsamt arbete, även om barnet självt upplever glädje i sin lek. Barnet har kanske svårt att förstå andra barns busande och skojande.</p>
<p>KUVAUS C (ka = 1-2.3)</p> <p>När barnet har svårigheter med lekfärdigheterna, återspeglas dessa ofta också i hur barnet hittar en lekfull sinnesstämning om lekmiljön är för utmanande för barnet. Barnet klarar inte av att njuta av sina jämnårigas lek och aktiviteter. Barnet förstår inte skillnaden mellan busande på skoj och mobbning. Å andra sidan, om barnet har lekfärdigheter men inte upptäcker glädjen i leken, kan detta vara ett tecken på att barnet är allmänt nedstämt.</p>

Nyfikenhet

KUVAUS A

Barnet visar naturlig nyfikenhet gentemot den omgivande världen. Barnet utforskar på ett strukturerat sätt de möjligheter som omgivningen bjuder på och söker aktivt aktiviteter som intresserar honom/henne själv. Oftast koncentrerar sig barnet på den valda verksamheten och leken. Under leken använder barnet föremål på ett varierande sätt så att leken förändras. Om barnet har svårigheter inom andra lekområden och ett högt poängtal för lekens nyfikenhet, kan barnet ha svårigheter att koncentrera sig på den valda leken under en längre tid. Ofta överbetonas utforskande verksamhet hos barn med koncentrationssvårigheter.

KUVAUS B

Barnet visar naturlig nyfikenhet gentemot den omgivande världen. I nya situationer blir barnet ofta en passiv åskådare. När barnet utforskar sin omgivning kan verksamheten vara ett ostrukturerat och försiktigt fumlande. I leken tar barnet stöd i bekanta och trygga former och vågar sig inte på att utforska de många möjligheterna som leken erbjuder. Barnets lek är ofta upprepning. Barnet kan iaktta andra barns verksamhet och först efter en stunds väntan gå med i leken där han/hon härmar de andra.

KUVAUS C

Barnet kan undvika nya situationer. Även i bekanta situationer blir barnet ofta en passiv åskådare. När barnet vågar sig på att utforska sin omgivning kan verksamheten vara ett ostrukturerat och försiktigt fumlande. I leken tar barnet stöd i bekanta och trygga former och leken är ofta upprepning. Barnet kan iaktta andra barns verksamhet utan att själv gå med i leken.

Fantiserande

KUVAUS A

Barnet konstruerar lekhändelserna med hjälp av språket och i fantasin. Ofta har leken sin utgångspunkt i en verbal fantasi. Barnet beskriver lekhändelserna högt och delar på så sätt med sig av lekens idé till de andra lekdeltagarna. Barnet förser föremål med olika slags egenskaper och kan utföra många slags symboliska handlingar i leken; dockan är sjuk eller det finns låtsasmjolk i muggen. Barnet iklär sig i olika roller, låtsas vara något annat än sig självt. Också lekföremålen förvandlas.

KUVAUS B

Barnet kan hitta en idé för leken på egen hand. Barnet kan fiktivt spela upp vardagshändelser. Dessa lekar som baserar sig på vardagliga händelser är kanske de lekar som barnet gillar mest och barnet använder ofta konkreta föreställande leksaker i sin lek. Barnet konstruerar bara sällan lekar som saknar ett tydligt, färdigt syfte. Barnet delar inte med sig av lekens narrativ genom att beskriva lekhändelserna, men utför handlingar som uttrycker sådana händelser som har med vardagstemat att göra.

KUVAUS C

Barnet använder ofta samma bekanta leksaker i leken. Han/hon utforskar deras egenskaper. Barnet kan ha svårigheter med att skapa fantasier. Den konkreta, verklighetsbaserade verksamheten hindrar barnet från att skapa nya idéer för leken och frigöra sig i sagovärlden. Barnet saknar eventuellt förmågan att hänge sig till en roll. Barnet kan emellertid ordgrant upprepa repliker och berättelser från videofilmer, men motsätter sig om de andra lekdeltagarna introducerar egna ändringar i handlingen. Barnet kan även vara en så kallad ingenjörselekare med intresse för olika slags konkreta byggprojekt.

BILAGA 2. OBSERVATIONSBLANKETT FÖR DAGHEMSMILJÖN

OBSERVATIONSBLANKETT: Daghemsmiljö

Daghem: _____

Ort: _____

Datum från-till: _____

Fysisk miljö

Kategori	Beskrivning	Observation
Leksaker och föremål	<p><i>Hur är leksaker och föremål tillgängliga för barnen i daghemmet? (Barnens höjd? Bakom låsta dörrar?)</i></p> <p><i>Hur är mängden av föremål och leksaker, Tillräcklig/Otillräcklig? (Fler av samma leksak? Mångfald av leksaker?)</i></p> <p><i>Hur har barnen möjlighet att använda föremål</i></p>	

	<i>på eget sätt?</i>	
Utrymmen	<i>Utrymmenas storlek och rymlighet.</i> <i>Cirka 4 m²/barn</i>	

Färger och stämning	<p><i>Hur ser färgerna i dag-hemmet ut?</i></p> <p><i>Hur är stämningen? (hemtrevlig, kall etc.)</i></p> <p><i>Utomstående störande faktorer (oljud etc.)?</i></p>	
Tillgänglighet	<p><i>Hur är omgivningen uppbyggd (material, möbler, fönster etc.) i förhållande till barnens höjd?</i></p>	

Säkerhet	<i>På vilket sätt är omgivningen trygg och säker? (Eventuella barnlås, eluttag, portar etc.)</i>	
Teknologi	<i>På vilket sätt syns eventuell användning av teknologi i daghemmet?(I pads, hjälpmedel</i>	

	<i>etc.)</i>	
--	--------------	--

Socialt stöd

Kategori	Beskrivning	Observation
Olika former av stöd: Praktiskt, emotionellt och informationsstöd	<i>Hur ser det påtagliga stödet från personalen ut? (Exempelvis hjälpa ett barn att klä på sig eller äta etc.)</i> <i>På vilket sätt finns per-</i>	

	<i>sonalen där när barnen behöver? Hur ger personalen råd och vägledning? (Trösta, rådgivning etc.)</i>	
Kamratskap och möjlighet till lek med andra barn	<i>På vilket sätt har alla barn möjlighet att leka med andra?</i>	

Personalens inställning till lek	<i>Hur förhåller sig personalen till lek? (Regler, begränsningar, möjliggör lekmiljöer, utmanar barnen i lek etc.)</i>	

BILAGA 3. INFORMATIONSBREV TILL VÅRDADSHAVARNA

Examensarbete i ergoterapi: daghemsmiljöns betydelse för barnets lekförmåga

Hej!

Vi är tre stycken studerande på ergoterapiutbildningen vid yrkeshögskolan Arcada som nu arbetar med vårt examensarbete. Temat för arbetet är: daghemsmiljöns betydelse för barns lek, specifikt för lekförmågan. Vårt examensarbete är en del av ett samarbete mellan Yrkeshögskolan Arcada och Ralla Oy. Genom samarbetet vill Ralla Oy validera sitt svenskspråkiga utvärderingsverktyg som bedömer lekförmåga. Mer om lekförmåga och Ralla Oy kan ni läsa här: <https://ralla.fi/index.php/sv/etusivu-se/>

Vi ber nu om ert samtycke för att ert barn ska få observeras. Vi observerar barnen i fri lek och observationen tar ca. 45 minuter. Observationen utförs av en person som sitter vid sidan om och gör anteckningar kring barnets lek i kamratleken på daghemmet. Observatören strävar efter att vara så osynlig som möjligt och inte samverka med barnet så att hen inte påverkar dess lek.

Vi kommer även att observera daghemsmiljön (utrymmen, leksaker, stöd och så vidare), för att sedan kunna sammanslå våra observationer och se hur daghemsmiljön inverkar på barns lekförmåga. Vi strävar efter att få 10 observationer per daghem på barn i fyraårsåldern, om möjligt. "Först till kvarn"-principen fungerar här.

Informationen kommer att behandlas anonymt. Kodnamn kommer att användas i studien, vilket innebär att man utifrån observationerna inte kommer att kunna urskilja specifika barn. Enbart vi studerande kommer att ha tillgång till det insamlade materialet, vilket vi studeranden kommer att förstöra efter att analysen gjorts. I Ralla Oys databas kommer uppgifterna att sättas in med kodnamnen. De kommer inte att kunna koppla koderna med ert barn.

Om ni vill får ni tillgång till resultaten angående ert barns lekförmåga av daghemmets personal.

Deltagandet i denna studie är frivilligt, vilket innebär att ni som väljer att era barn ska få delta kan hoppa av när ni vill. Detta betyder att vi i sådana fall raderar den insamlade data som berör ert barn. Efter att slutlig analys gjorts och materialet publicerats ca. 15.3.2019 är det dock inte längre möjligt att hoppa av studien.

Vi hoppas att ni är intresserade av att delta i vårt examensarbete!

Kontaktuppgifter:

Didric Sandberg

sandberd@arcada.fi

Tel: 050 390 2462

Ella Pykäläinen

pykalaie@arcada.fi

Tel: 0457 343 1133

Jessica Muurimäki

muurimaj@arcada.fi

Tel: 050 377 5479

Handledare:

Noora

Lohi

noora.lohi@arcada.fi

Tel: +358 207 699 651

Samtycke för deltagande i studien daghemsmiljöns betydelse för barnets lekförmåga:

Jag har bekantat mig med informationsbrevet samt förstått dess innebörd. Samtycket betyder att jag går med på att mitt barn får observeras och förstår hur den data som samlas in kommer att användas.

Jag ger mitt samtycke till att:

Mitt barn får observeras för studien.   JA   NEJ

Information om mitt barn i anonym

form får delas med Ralla Oy.   JA   NEJ

Barnets namn: _____

Födelseid: _____

Barnets namn: _____

Födelseid: _____

Vi vill ta del av vårt/våra barns resultat: JA   NEJ

Vårdnadshavares underskrift: _____

Datum:

BILAGA 4. INFORMATIONSBREV TILL DAGHEMSPERSONALEN

Examensarbete i ergoterapi: daghemsmiljöns betydelse för barnets lekförmåga

Hej!

Vi är tre stycken studerande på ergoterapiutbildningen vid yrkeshögskolan Arcada som nu arbetar med vårt examensarbete. Temat för arbetet är: daghemsmiljöns betydelse för barns lek, specifikt för lekförmågan

Vi skulle vilja testa en observationsmetod som studerar ett barns lek och tar ca. 45 minuter. Observationen utförs av en person som sitter vid sidan om och gör anteckningar kring barnets lek i kamratleken på daghemmet. Observatören strävar efter att vara så osynlig som möjligt och inte samverka med barnet så att hen inte påverkar dess lek.

Lekförmåga är ett begrepp som har utvecklats i förhållande till bedömningsinstrumentet PAGES (Play Assessment in Group Settings). För mer information om bedömningsinstrumentet, se följande länk: <https://ralla.fi/index.php/sv/etusivu-se/>.

Vi vill även observera daghemsmiljön och se hur den inverkar på barns lekförmåga. Det vi skulle vilja observera angående inomhusmiljön är den fysiska miljön (leksaker, utrymmen, färger, tillgänglighet, säkerhet och teknologi) samt det sociala stödet ni som personal ger (praktiskt stöd, informations stöd, emotionellt stöd, förhållningsätt till lek och kamratskap).

Observationerna av miljön skulle utföras samtidigt som PAGES-bedömningarna. Vårt mål är inte att peka ut enskilda personer utan strävar efter att få en helhetsbild av miljön på daghemmet.

Informationen vi samlar in kommer att behandlas anonymt och kommer att förstöras efter analysen gjorts. Deltagandet i denna studie är frivilligt, vilket innebär att om ni väljer att inte delta så kommer vi inte att observera er i förhållande till miljön.

Om det är möjligt så överlämnar vi ansvaret att föra vidare informationen kring PAGES-observationernas resultat, vilket innebär att ni ger resultaten åt de vårdnadshavare som begärt dem.

Vi hoppas ni är intresserade av att delta i vårt examensarbete!

KONTAKTUPPGIFTER:

Didric Sandberg

sandberd@arcada.fi

Tel: 050 390 2462

Ella Pykäläinen

pykalaie@arcada.fi

Tel: 0457 343 1133

Jessica Muurimäki

muurimaj@arcada.fi

Tel: 050 377 5479

Handledare:

Noora

noora.lohi@arcada.fi

Tel: +358 207 699 651

Lohi

SAMTYCKE FÖR STUDIEN:

Jag önskar delta i projektet som studerar daghemsmiljön.

Personalens underskrift: _____

Jag tar på mig ansvaret att överlämna PAGS resultaten åt vårdnadshavarna

JA   NEJ

Datum:

BILAGA 5. FORSKNINGSLOV ESBO

1

Esbo stads bildningssektor

Ansökan om undersökningstillstånd

1 UNDERSÖKNINGENS NAMN	Examensarbete "Daghemsmiljöns betydelse för barns lekförmåga - Bedömningsinstrumentet PAGES som metod"	
2 ENHET SOM UNDERSÖKS	Enhet i Esbo stad som undersöks Mattbergets daghem Andra möjliga daghem	
3 BESKRIVNING AV UNDERSÖKNINGEN	Kort beskrivning av undersökningens innehåll och metoder (max 160 tecken). Bifoga undersökningsplan. Syftet med denna undersökning är att analysera daghemsmiljöns betydelse för barns lekförmåga. Studien fungerar även som stöd för valideringen av den svenska versionen av PAGES.	
	Sampling och insamlings sätt Insamlingen kommer att ske med hjälp av bedömningsinstrumentet PAGES, där tio stycken barn i åldern fyra år observeras då de leker. Daghemsmiljön kommer att observeras med observationsblanketter som gjorts, med stöd av litteratur, för arbetet.	
	Avsikten med undersökningen ☐ Pro gradu ☒ Licenciatavhandling ☐ Doktorsavhandling ☒ Annat lärdomsprov, vad? Examensarbete ☐ Annat, vad? <input type="text"/>	
4 GENOMFÖRANDE AV UNDERSÖKNINGEN	Finns det bland undersökningsobjekten personer vars deltagande i undersökningen besluts av vårdnadshavare eller intressebevakare.	☒ Ja ☐ Nej Om du svarade ja, berätta under Tilläggsuppgifter hur samtycke skaffas.
	Behandlar undersökningen personuppgifter?	☒ Ja ☐ Nej
	Skapas det ett forskningsregister som är baserat på personuppgifter?	☐ Ja ☒ Nej Om du svarade ja, fyll i blanketten Uppgifter om forskningsregister.
	Används det uppgifter ur existerande register?	☐ Ja ☒ Nej Om du svarade ja, precisera under Tilläggsuppgifter.
	Är undersökningen en del av en större undersökning/projekt?	☒ Ja ☐ Nej Om du svarade ja, precisera under Tilläggsuppgifter.
	Tilläggsuppgifter Vi kommer att be om samtycke av barnens vårdnadshavare. Dessa tio stycken PAGES-bedömningar kommer att användas för valideringen av den svenska versionen av PAGES. All information kommer att behandlas anonymt.	
5 UPPGIFTER OM UNDERSÖKAREN	Undersökningen utförs av (strecka under kontaktperson) <u>Jessica Muurimäki</u>	
	Kontaktpersonens adress <u>Matinkallio 8 B 40 02230 Esbo</u>	Telefon 050-3775479
	E-postadress jessica.muurimaki@arcada.fi	

	Organisation/enhet för vilken undersökningen utförs Yrkehögskolan <u>Arcada</u>
	Undersökningens handledare/ansvariga ledare med kontaktuppgifter Noora Lohi noora.lohi@arcada.fi Bettina ~~Brantberg~~ -Ahlfors bettina.brantberg-ahlfors@arcada.fi

6	Hur drar utvecklingen av stadens tjänster nytta av undersökningen? För att få en validerad svenskspråkig bedömningsinstrument till svenska daghem						
7 UNDERSÖKARNAS FÖRBINDELSE OCH UNDERSKRIFT	Jag förbinder mig att inte använda uppgifterna till skada för klienten, klientens närstående eller Esbo stad och att inte överlåta personuppgifterna till utomstående utan att hemlighålla dem. Jag presenterar undersökningens resultat så att enskilda personer eller familjer inte kan identifieras. Jag följer bestämmelserna i personuppgiftslagen och andra bestämmelser om behandling och hemlighållande av personuppgifter.						
	Ort och datum Esbo 25.11.2018						
	Underteckningar och namnförtydliganden						
	<table border="1"> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>Jessica <u>Muujmäki</u></td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> </table>	_____	_____	Jessica <u>Muujmäki</u>	_____	_____	_____
_____	_____						
Jessica <u>Muujmäki</u>	_____						
_____	_____						
8 BESLUT	☐ Undersökningstillstånd beviljas ☐ Undersökningstillstånd beviljas på följande villkor: _____ Undersökningstillståndets nummer _____/20 ☐ Undersökningstillstånd beviljas inte, med följande motivering: _____						
	Skicka den färdiga undersökningen per e-post till samma adress som denna ansökan om undersökningstillstånd.						
	☐ Sammanfattning ☐ Hela undersökningsrapporten						
	Esbo _____ / _____ 20_____						
	Beslutsfattarens underskrift						
	Namnförtydligande _____						
	Tjänsteställning _____						
	Beviljandet av undersökningstillstånd förpliktigar inte undersökningsobjekten att delta i undersökningen. Undersökaren ska alltid förhandla särskilt med de organisationer som är föremål för undersökningen om deltagande i undersökningen och om organisationens namn ska anges i undersökningsrapporten. Utförandet av undersökningen får inte störa undersökningsobjektets verksamhet.						

9 BILAGOR Boka för

- Undersökningsplan
 Uppgifter om forskningsregister
 Annat, vad? _____

BILAGA 6. FORSKNINGSLOV JAKOBSTAD

Social- och hälsovårdsverket
Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus

ANHÄLLAN OM TILLSTÅND FÖR FORSKNING OCH LÄRDOMSPROV

<p>Allmänna uppgifter om forskningen</p>	<p>Sökandens namn Didric Sandberg</p> <p>Adress Byholmsgränden 5 c 125</p> <p>Läroanstalt, utbildningsprogram Yrkeshögskolan Arcada Erqoterapi</p> <p>Studiens namn Daghemsmiljöns betydelse för barns lekförmåga-Bedömningsinstrumentet Pags som metod</p> <p>Beställare av studien Ralla</p> <p>Handledare för studien Noora Lohi Bettina Brantberg-Ahlfors</p> <p>Syfte med studien Att observera barn lekförmågor och daghemsmiljön, samt data för pags validering</p> <p>Målgrupp för studien (personal, patienter, övriga) Tio stycken barn i fyraårsåldern, vars lekförmågor observeras med den svenska versionen av bedömningsinstrumentet PAGES. Daghemsmiljön observeras med färdig blankett som gjorts för denna studie, vilket är grundat på relevant litteratur om miljön</p> <p>Datansamlings och analysmetoder som används i studien (vid behov på bilaga) För lekförmågor PAGES. För daghemsmiljö blankett som gjorts av de som ingår i detta examensarbete.</p> <p>Tidsplan för studien Studien beräknas vara färdig 03/2019</p>
<p>Bilagor</p>	<p>Forskningsplan ☒</p> <p>Meddelande till de som undersöks (finska/svenska) ☒</p> <p>Blankett för samtycke (finska/svenska) ☒</p> <p>Modell för datansamlingsblankett (frågeformulär) ☒</p>
<p>Sökandes underskrift</p>	<p>16.1.2019 Didric Sandberg</p> <p>Datum och underskrift </p>
<p>Beviljande av tillstånd</p>	<p>Tillstånd beviljat ☒ Tillstånd ej beviljat ☐</p> <p>Tillstånd beviljas med följande ändringar ☐</p> <p>Motivering</p>
<p>Kontakt-person</p>	<p>Kontaktperson vid <i>daghem</i>: <i>Hanna Iivacka-Azplund / Barnabo</i></p>
<p>Den beviljandes underskrift</p>	<p><i>18.01.2019 Malin Lyngström</i></p> <p>Datum och underskrift <i>Chef för småbarns pedagogiken</i></p>
<p>Beslutsparagraf</p>	<p>§ _____ Datum ____ / ____ 20 ____ Handläggare</p>
<p>Fördelning</p>	

BILAGA 7. FORSKNINGSLOV ÅLAND

Anhållan om forskningslov: Mariehamns stad

Namn på undersökningen: Examensarbete ”Daghemsmiljöns betydelse för barns lekförmåga - Bedömningsinstrumentet PAGES som metod”

Enhet som undersöks: Daghemmet Strandbacken/andra möjliga daghem.

Beskrivning och syfte: Syftet med denna undersökning är att analysera daghemsmiljöns betydelse för barns lekförmåga. Studien fungerar även som stöd för valideringen av den svenska versionen av PAGES.

Insamlingen kommer att ske med hjälp av bedömningsinstrumentet PAGES, där tio stycken barn i åldern fyra år observeras då de leker. Daghemsmiljön kommer att observeras med observationsblanketter som gjorts, med stöd av litteratur, för arbetet.

Avsikt: Examensarbete

Undersökningen beräknas vara färdig: 03/2019

Genomförande:

- Deltagande i undersökningen besluts av vårdnadshavare/intressebevakare. Vi kommer att be om samtycke av barnens vårdnadshavare.
- Undersökningen kommer att behandla personuppgifter. All information kommer att behandlas anonymt.
- Ett forskningsregister som är baserat på personuppgifter kommer inte att skapas. Uppgifter ur existerande register kommer inte att användas.
- Undersökningen är en del av en större undersökning/projekt. Dessa tio stycken PAGES-bedömningar kommer att användas för valideringen av den svenska versionen av PAGES.

Undersökningen utförs av: Ella Pykäläinen

Kontaktuppgifter:

Byholmsgränden 5 C150

+358 457 343 1133

ella.pykalainen@arcada.fi

Enhet för vilken undersökningen utförs: Yrkeshögskolan Arcada

Handledare för examensarbetet:

Noora Lohi noora.lohi@arcada.fi

Bettina Brantberg-Ahlfors bettina.brantberg-ahlfors@arcada.fi

Hur drar utvecklingen av stadens tjänster nytta av undersökningen?

För att få ett validerat svenskspråkigt bedömningsinstrument till svenska daghem.

Ort och datum

Helsingfors, 3.12.2018

Bilaga: Examensarbetets planfas

Beviljande av studien:

Beviljat

Ej beviljat

Underskrift: _____

Namnförtydligande: _____

Datum: _____

Ella Pykäläinen

Beviljande av forskningslov, Ella Pykäläinen

Grund för beslut
Förvaltningsstadga § 87

Utredning

Ella Pykäläinen, studerande vid Arcada, anhåller om forskningslov på daghemmet Strandbacken samt möjliga andra daghem för examensarbetet "Daghemsmiljöns betydelse för barns lekförmåga - Bedömningsinstrumentet PAGS som metod".

Syftet med Pykäläinens undersökning är att analysera daghemsmiljöns betydelse för barns lekförmåga. Studien fungerar även som stöd för valideringen av den svenska versionen av PAGS. Insamlingen kommer att ske med hjälp av bedömningsinstrumentet PAGS, där tio stycken barn i åldern fyra år observeras då de leker. Daghemsmiljön kommer att observeras med observationsblanketter som gjorts, med stöd av litteratur, för arbetet.

Samtycke från vårdnadshavare är ett krav för genomförande av undersökningen.

Beslut

Anhållan beviljas enligt inlämnad plan.

Bilagor:

Anhållan om forskningslov
Bedömningsinstrumentet PAGS som metod

Pamela Sjödahl
Barnomsorgschef

BILAGA 8. KODNINGSSHEMA

KODNINGSSHEMA:

1. Kalle 101 =
2. Maria 156 =
3. Erik 189 =
4. Anna 157 =
5. Lars 144 =
6. Margareta 139 =
7. Karl 182 =
8. Elisabet 123 =
9. Anders 121 =
10. Eva 131 =

1. Peter 133=
2. Lena 122 =
3. Sven 128 =
4. Emma 197 =
5. Daniel 152 =
6. Johanna 150 =
7. Bo 143 =
8. Sara 149 =
9. Åke 176 =
10. Elin 137 =

1. Johan 166 =
2. Kristina 120 =
3. Per 134 =
4. Birgitta 114 =
5. Nils 168 =
6. Karin 199 =
7. Mikael 117 =
8. Jannika 111 =
9. Hans 162 =
10. Sofia 129 =

BILAGA 9. PAGS BLANKETT

PAGS

BEDÖMNING AV LEKANDE BARN I GRUPPSITUATION

Namn _____ Ålder _____

Eventuell diagnos _____ Bedömare _____

Specifika faktorer i lekomgivningen som kan påverka observationen (stödjande och förhindrande faktorer):

Vad gör barnet spontant i leken?

Vad gör barnet spontant i leken? För att upp nå ett syfte barnet: 1 = nästan aldrig 2 = sällan 3 = ofta 4 = nästan alltid

Inställningar till lekanDET:

1. Njuter av verksamheten och leken; har roligt i leken
1   2   3   4
2. Visar naturlig nyfikenhet gentemot omgivningen och föremålen i den
1   2   3   4
3. Inleder leken utan stöd från en vuxen
1   2   3   4
4. Ger sig koncentrerat hän åt lekens process
1   2   3   4
5. Utforskar nyfiket och strukturerat de möjligheter som omgivningen erbjuder
1   2   3   4
6. Deltar även i nya lekar nyfiket
1   2   3   4
7. Skojar och skämtar
1   2   3   4
8. Beslutar själv vad hon gör snarare än att härma andras aktiviteter
1   2   3   4

9. Deltar aktivt i den gemensamma leken
1   2   3   4
10. Inspireras till verksamhet även i nya miljöer
1   2   3   4
11. Visar sina känslor under lekens gång
1   2   3   4
12. Visar känslan av kompetens till exempel genom att berätta om sina framgångar eller uttrycka sin tillfredsställelse
1   2   3   4
13. Anpassar sin verksamhet för att göra leken mer utmanande eller roligare
1   2   3   4
14. Tar risker och söker utmanande verksamhet för sig
1   2   3   4
15. Skojar på ett lekfullt sätt
1   2   3   4
16. Bryter på ett lekfullt sätt mot gemensamma regler för att
1   2   3   4

Engagemang in lekens berättelser och händelser:

17. Leker strukturerat och leken har ett klart syfte
1   2   3   4
18. Accepterar andra barns lekhandlingar som en del av den gemensamma leken
1   2   3   4
19. Förser föremål med egenskaper t.ex. dockan är sjuk, bilen är trasig
1   2   3   4
20. Hittar själv på egna lekidéer
1   2   3   4
21. Använder många slags, varierande leksaker och föremål i leken
1   2   3   4
22. Ersätter föremål som saknas med låtsasföremål, till exempel finns det låtsasmat i kastrullen
1   2   3   4
23. Delar leksaker med andra i sämja
1   2   3   4
24. Lär sig/förstår reglerna i en ny lek
1   2   3   4
25. Bygger lekmiljöer, till exempel hem, kojor
1   2   3   4

615.8 LAU
mt ex

Vad gör barnet spontant i leken?

Vad gör barnet spontant i leken? För att upp nå ett syfte barnet: 1 = nästan aldrig 2 = sällan 3 = ofta 4 = nästan alltid

Engagemang in lekens berättelser och händelser (fortsätter):

26. Leker ett tema eller en berättelse
1   2   3   4
27. Leker rollekar som bygger på vardagliga händelser, till exempel hem, affär
1   2   3   4
28. Går in i roller, låtsas vara någon annan
1   2   3   4
29. Använder föremål symboliskt, till exempel en låda som ett bord, en klass som en bil
1   2   3   4
30. Använder föremål på ett kreativt och originellt sätt
1   2   3   4
31. Ansluter sig till en pågående lek och anpassar sig till dess regler
1   2   3   4
32. Leker äventyrslekar, till exempel prinsessa, sjörövare, rymdgubbe
1   2   3   4
33. Beskriver lekens händelser under lekens gång
1   2   3   4
34. Ändrar eller modifierar aktivt temat under lekens gång
1   2   3   4
35. Förhandlar om lekreglerna med andra som deltar i leken
1   2   3   4
36. Övergår flexibelt från en fas i leken till nästa i en gemensam lek
1   2   3   4
37. Hittar på nya lekar och delar med sig av sina lekidéer med andra som deltar i leken
1   2   3   4
38. Förstår lekregler som andra barn har kommit på
1   2   3   4

PAGS

BEDÖMNING AV LEKANDE BARN I GRUPPSITUATION

BILAGA 10. OBSERVATIONSBLANKETT FÖR DEN FYSISKA MILJÖN

FYSISK MILJÖ	1 p. Nästan aldrig	2 p. Sällan	3 p. Ofta	4 p. Nästan alltid
A Hur är leksaker och föremål tillgängliga för barnen i daghemmet? (Barnens höjd? Bakom låsta dörrar?)			X	X X
B Hur är mängden av föremål och leksaker? Tillräcklig/Otillräcklig (Fler av samma leksak? Mångfald av leksaker?)				X X X
C Hur har barnen möjlighet att använda föremål på eget sätt?			X	X X
D Utrymmenas storlek och rymlighet. (Cirka 4 m ² /barn)			X X	X
E Hur ser färgerna i daghemmet ut?				X X X
F Hur är stämningen (hemtrevlig, kall etc.)				X X X
G Utomstående störande faktorer (oljud etc.)?				X X X
H Hur är omgivningen uppbyggd (material, möbler, fönster etc.) i förhållande till barnens höjd?				X X X
I På vilket sätt är omgivningen trygg och säker? (Eventuella barn-lås, eluttag, portar etc.)			X X X	
J På vilket sätt syns eventuell användning av teknologi i daghemmet? (Ipad, hjälpmedel etc.)	X		X	X

BILAGA 11. OBSERVATIONSBLANKETTEN FÖR DET SOCIALA STÖDET

SOCIALT STÖD	1 p. Nästan aldrig	2 p. Sällan	3 p. Ofta	4 p. Nästan alltid
K Hur ser det påtagliga stödet från personalen ut? (Exempelvis hjälpa barn att klä på sig eller äta etc.)				X X X
L På vilket sätt finns personalen där när barnen behöver? Hur ger personalen råd och vägledning? (Trösta, rådgivning etc.)				X X X
M På vilket sätt har alla barn möjlighet att leka med andra?			X	X X
N Hur förhåller sig personalen till lek? (Regler, begränsningar, möjliggör lekmiljöer, utmanar barnen i lek etc.)				X X X